

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Raport cu privire la desfășurarea concursului interjudețean „Utilizarea mijloacelor media în educația pentru cetățenie!” - Prof. Comaniciu Cristina	2
Evaluarea școlară – Prof. Nandrea Maria	3
Dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor în cadrul orelor de matematică prin rezolvarea de probleme – Prof. Demeny Ida	6
Proiectul „Dezvoltarea emoțională și socială a copiilor preșcolari care provin din medii dezavantajate, în scopul prevenirii fenomenului de părăsire timpurie a școlii - Prof. Cîmpean Lucia	9
Personalitatea și patternul ajustării comportamentale la elev (2) - Prof. Mureșan Chira Gabriel	12
Ouăle roșii – Prof. Zdrenghia Maria	13
Școala și comunitatea locală, un parteneriat strategic în educație - Prof. Lațiu Ioan, Lațiu Camelia Lucia	15
Modalități de lucru la clasa a III-a – Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana	18
Alte tipuri de metode active (Action Methods) - Prof. Simion Maria Teodora	21
Tradițional și modern la orele de geografie - Prof. înv. primar Oltean Corina	23
Jocul didactic matematic la grădiniță - Prof. înv. primar Huștiuc Nicoletta	26
Valențe formative educative ale metodelor interactive de învățare în grup - Prof. înv. preșcolar Matei Aniela Ioana	28
Iubire și slujire în Postul Paștelui - Prof. Drăgoi Olimpia Maria	29
Lectura în familie. Influența modelelor parentale în dezvoltarea dragostei pentru lectură - Prof. înv. preșcolar Matei Fodor Ana	30

RAPORT CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA CONCURSULUI INTERJUDEȚEAN „UTILIZAREA MIJLOACELOR MEDIA ÎN EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE!”

Prof. Comaniciu Cristina – Casa Corpului Didactic Alba

Concursul interjudețean „UTILIZAREA MIJLOACELOR MEDIA ÎN EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE” EDIȚIA a II a, s-a desfășurat în perioada 11-29 mai 2015 având ca obiective:

- Identificarea unor strategii specifice de realizare a educației pentru cetățenie prin utilizarea mijloacelor media;
- Promovarea experienței didactice în domeniul educației pentru cetățenie prin utilizarea mijloacelor media;
- Realizarea unui schimb de experiență între cadrele didactice din școlile din județ;
- Împărtășirea de bune practici în realizarea activităților bazate pe utilizarea mijloacelor media;

La această ediție au fost înscrise 15 cadre didactice județul Alba, 1 cadru didactic din județul Dolj și 1 cadru didactic din județul Sibiu din învățământul primar, gimnazial și liceal.

Pe secțiuni situația a fost următoarea :

Secțiunea A: blog, pagini web, soft educațional, revista on-line - 7 participanți

Secțiunea B: materiale infografice (afișe, postere, colaje fotografii, prezentări, hărți etc.) - 7 participanți

Secțiunea C: video (filme, animații, benzi desenate) - 3 participanți

Se remarcă față de ediția anterioară o creștere a calității materialelor înscrise, cu puternic caracter aplicativ.

Participanții au primit diplome precum și CD-ul cu ISBN 978-606-8683-10-2 cuprinzând lucrările concursului.

Prezentăm imaginea câtorva materiale alcătuite de participanți.

EVALUAREA ȘCOLARĂ

Prof. Nandrea Maria, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Evaluarea sau examinarea, reprezintă actul didactic complex, integrat întregului proces de învățământ, care urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, ca și valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic. A evalua rezultatele școlare înseamnă a determina măsura în care obiectivele programului de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare - învățare. Aceasta este punctual final dintr-o succesiune de acțiuni cum sunt: stabilirea scopurilor pedagogice, proiectare și executarea programului de realizare a scopurilor sau măsurarea rezultatelor aplicării programului.

Esența evaluării este cunoașterea efectelor acțiunii desfășurate, pentru ca pe baza informațiilor obținute, aceasta activitate să poată fi ameliorată în timp. Evaluarea înseamnă deci: măsurarea, interpretare, aprecierea rezultatelor și adoptarea deciziei.

Metode alternative de evaluare

1. Investigatia – este o posibilitate pentru elev de a aplica în mod creator cunoștințele; este limita la o oră de curs; solicită elevul la îndeplinirea unei sarcini de lucru precise în care își poate demonstra un întreg complex de cunoștințe și capacitate; urmărește formarea unor tehnici de lucru în grup și individual

2 Proiectul - activitate mai amplă ce permite o apreciere complexă a învățării, ajutând la identificarea unor calități individuale ale elevului. Deși implică și o parte de studiu individual în afara clasei, această activitate este foarte motivantă pentru elevi.

3.Portofoliul - instrument de evaluare complex ce include experiența și rezultatele obținute prin celelalte metode de evaluare, urmărind progresul global efectuat de elev. Reprezintă un mijloc de a valoriza munca individuală a elevului și acționează ca un factor de dezvoltare a personalității.

4.Autoevaluarea - ajută elevii să-și dezvolte capacitățile de autocunoaștere, să-și valorizeze atât cunoștințele cât și atitudini și comportamente.

5.Examenele - sunt modalități de evaluare externă, care certifică la sfârșitul ciclului școlar cunoștințele și competențele elevilor sau le permit acestora să avanseze într-o nouă formă de învățământ (examele de admitere).

În întreaga lume se folosesc variate forme de notare cum sunt: notarea numerică, literale, cu calificative sau prin culori. Cea mai utilizată este notarea numerică, cu cifre, pentru că prezintă avantajul de a putea însuma atunci când se fac aprecieri la una sau mai multe materii. Ea se prezintă sub două forme.

a) notarea analitică – are mai mare randament la disciplinele umaniste și presupune o compartimentare a cuantumului de cunoștințe, deprinderi, atitudini verificate, prin detalierea unor câmpuri de probleme ce vor fi apreciate (de exemplu, în cazul unei compuneri se poate puncta forma, fondul, factorul personal)

b) notarea după bareme - se folosesc mai ales la disciplinele exacte și are avantajul că standardizează criteriile măsurării și aprecierii. Ea se bazează pe atribuirea unui punctaj fix pentru fiecare secvență îndeplinită. Soluția este produsă des la examene și concursuri.

Probe de evaluare - tipuri de itemi

I Itemi obiectivi

a) *itemi cu alegere duală*

DA / NU ,F/A,acord/dezacord

b) *itemi de tip pereche*

corespondențe, asociații

c) *itemi alegere multiplă*

II.Itemi semiobiectivi

a) *itemi cu răspuns scurt*

întrebare directă

b) *itemi de completare*

c) *întrebări structurate*

III Itemi subiectivi

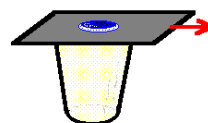
a) *rezolvări de probleme (situații problemă)*

b) *itemi de tip eseu;*

Aceste tipuri de itemi se regăsesc în testul la fizică , clasa a VI-a , pe care îl anexez ca exemplu.

Inerția

1. Privește figura alăturată ! Dacă Dănuț trage brusc cartonul, ce se întâmplă cu moneda ?

- a) se deplasează odată cu cartonul;
- b) sare în sus;
- c) cade în pahar.

2. Dănuț coboară iute la vale cu sania și, la un moment dat, sania se lovește de un ciot și se oprește brusc. Ce se întâmplă cu Dănuț?

- a) va fi aruncat înapoi;
- b) va fi aruncat înainte;
- c) se va opri și el odată cu sania.

3. Ce se întâmplă atunci când cobori dintr-un autobuz aflat în mers ?

- a) mai faci câțiva pași în direcția de mers a autobuzului;
- b) rămâi pe loc;
- c) cad în spate (direcția inversă celei de mișcare a autobuzului).

4. Ce este inerția ?

- a) proprietatea corpurilor de a-și schimba starea de repaus sau de mișcare rectilinie și uniformă;
- b) proprietatea corpurilor de a se opune schimbării stării de repaus sau de mișcare rectilinie și uniformă;
- c) proprietatea corpurilor de a se mișca rectiliniu uniform.

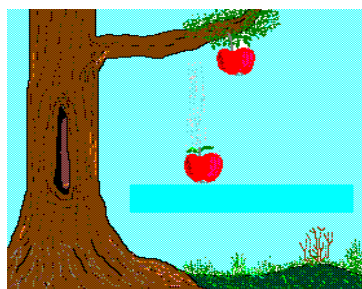
5. În care din următoarele exemple se manifestă inerția ?

- a) un măr cade din copac;
- b) un călător se dezechilibrează atunci când autobuzul accelerează brusc;
- c) praful iese din covor atunci când acesta este bătut.

6. În care din exemplele următoare se manifestă inerția ?

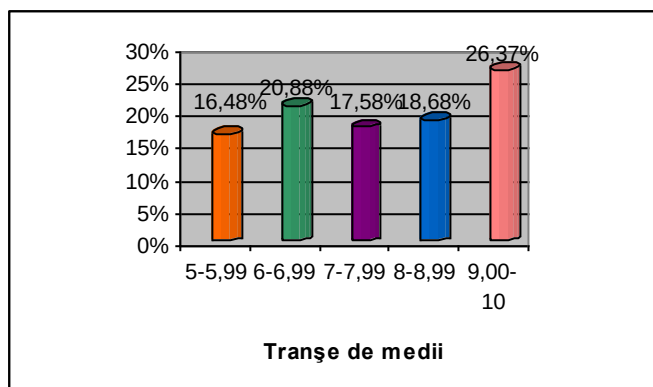
- a) un autovehicul încărcat demarează mai greu decât atunci când este gol;
- b) o bucată de plastilină se turtește atunci când cade;

- c) un copil se dă cu sania pe derdeluș.
7. Care este mărimea fizică ce măsoară inerția ?
- a) densitatea;
 - b) volumul;
 - c) masa corpului.
8. Când au două corpuri aceeași inerție ?
- a) când au aceeași formă;
 - b) când au mase egale;
 - c) când au aceeași culoare.
9. Ce se determină cu ajutorul balanței ?
- a) greutatea;
 - b) masa;
 - c) densitatea.
10. Ce este densitatea ?
- a) raportul dintre masa unui corp și viteza sa;
 - b) raportul dintre masa unui corp și volumul său;
 - c) raportul dintre viteza unui corp și volumul său.
11. Când au două corpuri mase egale ?
- a) când au același volum;
 - b) când au aceeași inerție;
 - c) când au același volum și aceeași densitate.
12. Decât să culegi merele din copac, este mai simplu să le faci să cadă scuturând crengile, nu-i așa ? De ce cad merele ?

- a) din cauza vântului;
 - b) datorită inerției;
 - c) datorită greutății lor.
13. Considerând că toate merele dintr-un copac sunt la fel de coapte, dacă scuturi copacul, care dintre mere vor cădea mai întâi ?
- a) cele mai mari și mai grele;
 - b) cele mai mici și mai ușoare,
 - c) nici unul.
14. Care dintre afirmațiile de mai jos sunt corecte ?
- a) masa se măsoară în kilograme;
 - b) inerția se măsoară în kilograme;
 - c) viteza se măsoară în m/s.

Rezultatele testului sunt redade mai jos.

După cum se observă din schemă ordinea procentelor este: 26,37% pentru note între 9-10; 20,88% pentru note între 6-6,99; 18,68% pentru note între 8-8,99; 17,58% pentru note între 7-7,99 și 16,48% pentru note între 5-5,99;

Bibliografie:

[Artur Balaucă](#), [Lorela Caradan](#), [Valentina Sandulescu](#), Ne pregătim pentru evaluare, clasa a VI-a, Editura Taida, 2012

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR CREATOARE ALE ELEVILOR ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ PRIN REZOLVAREA DE PROBLEME

Profesor Demeny Ida- Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

În acțiunea educațională la lecție, este necesar ca informațiile pe care profesorul le dă elevilor să nu reprezinte un scop în sine, ci un mijloc de dezvoltare a capacităților creatoare și de realizare a transferului cunoștințelor. Cu cât este mai bogată rețeaua de canale care leagă cunoștințele, cu atât este mai mare posibilitatea găsirii soluțiilor la diferite probleme. Rolul profesorului de matematică este de a pregăti deschiderea spre cugetare, spre deslușirea și corelarea înțelesurilor, inclusiv prin citirea corectă, de multe ori repetată, a problemelor. Profesorul cu adevărat profesionist știe să orienteze elevii în sarcinile didactice, îi ajută să selecteze informațiile, să stabilească relații între datele problemei, să înțeleagă și să folosească limbajul matematic, îi atrage spre problematic, îi încurajează, apreciază corect rapiditatea, corectitudinea și originalitatea soluțiilor.

Flexibilitatea profesorului de matematică se face simțită în atractivitatea sarcinilor didactice propuse elevilor, în alegerea problemelor, în explicarea demersului logic și în deschiderea maximă spre noi soluții. Dacă sarcina didactică este corelată cu preocupările elevului, acesta se simte între probleme “ca la el acasă”, este motivat în depunerea efortului de rezolvare, se implică afectiv, tensional. Se formează și se dezvoltă astfel atracția către problematic, încrederea în forțele proprii, speranța de a reuși, pasiunea de a intra în probleme generale de cunoaștere.

Capacitatea de a găsi soluții prin utilizarea unor relații neașteptate se formează în primul rând în școală, apoi se cultivă, se perfecționează în decursul vieții. De aceea, este esențial ca, în cadrul lecțiilor, procesul de însușire a cunoștințelor să se bazeze pe înțelegerea profundă a informațiilor, ierarhizarea acestor informații, structurarea și restructurarea cunoștințelor pe baza asociațiilor și a legăturilor cauzale dintre cunoștințele predate și cele însușite anterior.

Voi începe prin a prezenta modul în care am stimulat elevii pentru a rezolva probleme în cadrul capitolului “Arii” din Geometria pentru clasa a VII-a.

Astfel, încă de la începutul acestui capitol am introdus noțiunea de figuri echivalente, pe care o consider foarte utilă, întrucât ea dă posibilitatea rezolvării creatoare a multor probleme, prin găsirea unor soluții ce necesită o adevărată activitate de investigare și cercetare.

Pentru înțelegerea temeinică a acestei noțiuni, după ce am predat aria triunghiului – cu precizarea că orice latură poate fi considerată ca bază – am evidențiat modalitățile în care se obțin cel mai adesea triunghiuri echivalente, și anume:

- dacă ele sunt congruente;
- dacă au bazele identice sau congruente și înălțimile identice sau congruente, acest ultim caz fiind ilustrat prin următoarele două probleme:

1. Într-un triunghi oarecare ABC se duce mediana AM. Să se cerceteze dacă cele două triunghiuri formate sunt echivalente.

2. Dându-se un triunghi oarecare ABC, cu baza BC fixă, să se construiască un alt triunghi echivalent cu triunghiul dat și având aceeași bază. Câte soluții are problema? Care este locul geometric al vârfului opus laturii BC?

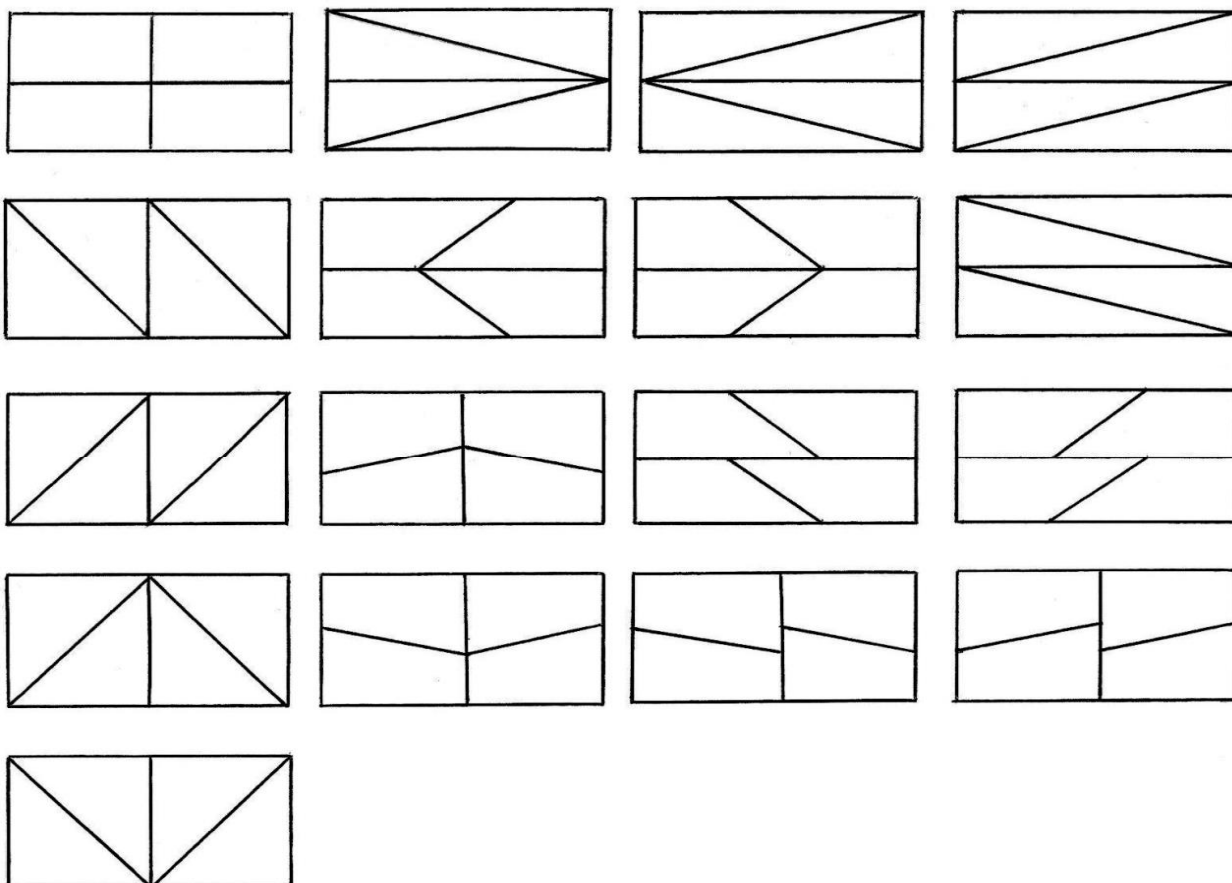
Elevii au fost solicitați să exprime cu voce tare demersurile gândirii care a condus la rezolvarea problemelor prin efort propriu. Elevii au fost puși să stabilească valoarea de adevăr a propoziției: Dacă două figuri sunt echivalente, atunci ele sunt congruente?, al cărei răspuns „fals”, a fost găsit prin considerarea unui contraexemplu luat chiar din problema precedentă.

Pentru dezvoltarea spiritului de independență, a imaginației, a capacității de investigare, atât în cazul lecțiilor, cât și cu prilejul temelor pentru acasă, elevii au fost solicitați să rezolve o serie de exerciții, care apoi au fost analizate în clasă, insistându-se asupra principalelor aspecte ale procesului psihologic de căutare a soluției.

Astfel, pentru a ilustra echivalența figurilor, a fost propusă spre rezolvare problema: ”Dându-se două triunghiuri dreptunghice congruente, să se formeze toate poligoanele convexe, având aria egală cu suma ariilor celor două triunghiuri”. Elevii au observat că există șase astfel de poligoane convexe, care rezultă prin alăturarea triunghiurilor (câte două poligoane pentru fiecare latură comună).

Pentru aprofundarea noțiunii de figuri echivalente, a fost propusă ca temă și următoarea problemă: „Să se împartă un dreptunghi în patru figuri echivalente”.

Elevii au fost interesați de găsirea unui număr cât mai mare de asemenea „împărțiri” dând dovadă de multă imaginație. Iată câteva exemple:

În cadrul orelor au fost evidențiate următoarele aspecte:

- aria unei figuri se poate afla fie pe baza formulei, fie prin însumarea ariilor figurilor în care ea se descompune.
- un poligon oarecare poate fi transformat într-un poligon echivalent cu el, idee de bază în rezolvarea creatoare a multor probleme din capitolul „Arii”.

Cel mai simplu, acest fapt este ilustrat de următoarea problemă: „Să se afle, fără a efectua calcule, aria unui triunghi isoscel obtuzunghic, având unghiul de la vârf de 120° și laturile congruente de lungime a , ceea ce conduce la aria unui triunghi echilateral de latura a .”

Problemele care au contribuit în mare măsură la dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor au fost cele referitoare la transformarea unui poligon în altul echivalent cu el. În acest sens un rol important l-au avut următoarele probleme:

1. Să se transforme un paralelogram într-un dreptunghi echivalent cu el.
2. Să se transforme un trapez oarecare într-un triunghi echivalent cu el
3. Să se transforme un trapez oarecare într-un triunghi echivalent cu el și având aceeași baza.
4. Să se transforme un patrulater convex într-un triunghi echivalent cu el.

Aflarea soluției constituie un moment de satisfacție, provenind din contrastul dintre numeroasele încercări și simplitatea soluției. În rezolvarea tuturor problemelor menționate s-a urmărit nu numai obținerea soluțiilor, ci mai ales, căile prin care au fost obținute, în acest sens o deosebită importanță având întrebările: „în ce scop?”, „de ce?”, „cum?”, „în ce condiții?”.

În formarea și dezvoltarea la elevi a capacităților intelectuale, a spiritului de investigare, imaginației, aplicabilitatea cunoștințelor în diverse situații impuse de rezolvarea unor probleme, în general în stimularea creativității elevilor, profesorului îi revine un rol hotărâtor, el fiind acela care transmite elevilor săi atitudinea creatoare.

Bineînțeles că pentru realizarea acestui deziderat este necesară din partea profesorului o temeinică și minuțioasă pregătire, atât de specialitate, cât și sub aspect metodic și psihologic, pentru a putea pătrunde în tainele universului copiilor pe care îi educă; numai în felul acesta, viitorii absolvenți își vor putea pune în valoare capacitățile lor creatoare, perfecționându-și permanent competențele primite în școală.

Aici frumusețea matematicii constă tocmai în contrastul dintre tensiunea căutării, cu atmosfera ei specifică de necunoscut, de neliniște, de dibuiri nesigure și claritatea și ordinea cu care se înfățișează soluția găsită.

De exemplu, la problema următoare, propusă în Gazeta matematică la clasa a VI-a: „Fie $\triangle ABC$ un triunghi isoscel, $AB=AC$, $m(\angle A)=90^\circ$, $M \in AC$, astfel încât $m(\angle ABM)=20^\circ$ și $N \in AB$, astfel încât $m(\angle ACN)=30^\circ$. Să se calculeze $m(\angle AMN)$.”

Efortul de descoperire a demonstrației este mai complex, este ireductibil la gândirea logică; aceasta este necesară, dar nu mai e suficientă, ea reprezintă un aspect parțial într-un proces de gândire mai bogat și mai nuanțat, lipsit de criterii sigure și de direcție fixă. O dată cu descoperirea ideii, în funcție de aceasta verigile de rezolvare se construiesc ușor. Ori ideea este tocmai o construcție ajutătoare : construim semidreapta BD , $D \in AC$, astfel ca $m(\angle CBD)=20^\circ$.

Dacă le sugerăm elevilor construcția ajutătoare fără a-i lăsa să treacă prin căutări febrile, ei sunt puțin impresionați de soluție și după câțiva timp uită și problema și soluția. Dacă propunem problema și îi atenționăm că rezolvarea ei nu necesită alte cunoștințe decât suma unghiurilor unui triunghi și faptul că într-un triunghi isoscel unghiurile de la bază sunt congruente, ei se arată „ambitioși” în a găsi singuri soluția.

Rolul central al profesorului este să ghideze, să îndrume și să sprijine activitatea proprie a elevului. În orice moment de dezorientare sau de simplă ezitare a elevului, profesorul trebuie să intuiască dacă defecțiunea este la aspectul fragmentar sau la cel totalitar. Verigile nu sunt limpezi, cunoștințele vechi, necesare s-au șters, nu au fost suficient reactualizate? Există aceste cunoștințe dar nu sunt orientate la specificul problemei? Nu s-a realizat o justă selecție a figurii? Sau, dimpotrivă, verigile sunt clare, dar elevul nu știe să le integreze, să sesizeze legătura între ele? În al doilea caz, oare s-a realizat acel moment de maximă concentrare, de atenție ascutită care face

posibilă gândirea rezumativă a verigilor pentru a surprinde îmbinarea lor? Ce fel de indicații trebuie să-i dăm? Și, mai ales este necesară o indicație sau avem în față o ezitare activă care trebuie lăsată să lucreze și să-și producă singură efectul?

Avem în elev un participant activ, pasionat de ceea ce face sau un simplu executant al ordinelor dictate atât de frecvente în enunțuri: să se efectueze, să se afle, să se demonstreze?

Iată întrebări care nu pot primi răspuns în plan teoretic, ele țin de tactul și pătrunderea psihologică a profesorului, care fac din munca lui o muncă nestereotipă, o muncă de creație propriu-zisă și chiar o artă: arta de a provoca adânci sentimente umane – a contactului cu necunoscutul, a lărgirii treptate și progresive a cuceririlor cunoașterii. În acest context rolul profesorului de matematică este de neînlocuit în actuala societate. Parafrazându-l pe Marin Preda, după finalul romanului „Cel mai iubit dintre pământeni”: *Mi-aș dori ca profesorul de matematică să fie „cel mai iubit dintre pământeni”. Sau măcar dintre profesori...*

Rolul matematicii rămâne esențial cel puțin prin virtuțile lui educative: însușirea matematicii presupune muncă. Este necesar să-i facem pe elevi să iubească matematica, să-i învățăm că doar descifrând tainele matematicii pot atinge limite care, altfel, li s-ar părea de neatins. Grigore C. Moisil spunea: *„Matematica va fi limba latină a viitorului, obligatorie pentru toți oamenii de știință. Tocmai pentru că matematica permite accelerarea maximă a circulației ideilor științifice. Învățând matematica, înveți să gândești”*.

Bibliografie:

Brânzei, Dan, Brânzei, Roxana, *Metodica predării matematicii*, Ed. Paralele 45, Pitești, 2000;
Cîrjan, Florin, *Didactica matematicii*, Ed. Corint, București, 2002;
Rusu, Eugen, *Matematica în liceu-probleme de metodică*, E.D.P., București, 1970.

PROIECTUL „DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ ARMONIOASĂ A COPIILOR PREȘCOLARI CARE PROVIN DIN MEDII DEZAVANTAJATE, ÎN SCOPUL PREVENIRII FENOMENULUI DE PĂRĂSIRE TIMPURIE A ȘCOLII” - MIJLOC DE REALIZARE A PARTENERIATULUI AUTENTIC CU FAMILIA

Prof. consilier CÎMPEAN LUCIA, G.P.P. „LUMEA COPIILOR” BLAJ

După cum știm, viziunea asupra educației este în continuă schimbare, în concordanță cu descoperirile din domeniul educațional. Studii recente au relevat faptul că relațiile afective și stările emoționale conturează ceea ce denumim „*inteligența emoțională*” și au scos în evidență faptul că nu doar simpla achiziție a informațiilor și a cât mai multor cunoștințe conduce la succesul și împlinirea unui individ. O mare importanță este acordată factorului emoțional, inteligența emoțională fiind considerată factorul de legătură, liantul între o persoană și mediul din care face parte. Inteligența noastră emoțională determină potențialul pe care-l avem pentru a învăța abilitățile practice, bazate pe cele cinci elemente ale inteligenței emoționale: *auto-cunoașterea, auto-motivarea, auto-reglarea, conștiința socială și abilitățile sociale*.

Competența emoțională a preșcolarilor a fost definită în mai multe feluri, cea mai cunoscută definiție fiind cea oferită de Denham (1998): „*Competența emoțională este abilitatea de a înțelege, exprima și regla emoțiile*”, ca atare, dezvoltarea din punct de vedere emoțional a preșcolarilor cuprinde abilitatea de a identifica, de a înțelege și de a răspunde la propriile emoții și la ale celorlalți, într-o manieră sănătoasă.

Dezvoltarea competenței emoționale în rândul preșcolarilor este importantă din mai multe considerente:

- *ajută la formarea și menținerea de relații cu ceilalți;*
- *constituie un factor important pentru adaptarea copilului;*

- este un mijloc de a preîntâmpina dereglări comportamentale și emoționale.

Psihologii au identificat trei variabile care pot facilita dezvoltarea emoțională :

- **Temperamentul copiilor și nivelul de dezvoltare;**
- **Socializarea cu părinții și suportul oferit de mediul în care trăiește;**
- **Modul în care educatorii și cei care au grijă de copii accentuează alfabetizarea emoțională.**

După cum știm, anii preșcolarității sunt cei mai importanți în dezvoltarea copilului, o perioadă în care acesta achiziționează aptitudini sociale - învață să se joace și să colaboreze cu ceilalți copii, competențe lingvistice, noi abilități fizice și motorii, își formează și dezvoltă personalitatea și autodisciplina, dezvoltă procesele cunoașterii, își testează și încearcă să își depășească limitele fizice, comportamentale, emoționale și cognitive. Din acest motiv este important să se dezvolte într-un mediu sigur și structurat, să se raporteze încrezători atât la educatoare, cât și la colegii din grupă, să-și dezvolte/consolideze perseverența, înțelegerea, rezistența emoțională, creativitatea și curiozitatea.

Convinsă de importanța inteligenței emoționale în dezvoltarea armonioasă și echilibrată a copiilor, am lucrat în echipă, profesor consilier - educatoare, propunând activități care să ajute copiii să-și ajusteze modul în care își exprimă emoțiile și în care îi ascultă pe ceilalți, încercând să le cultivăm încrederea în propriile forțe, capacitatea de a nu se da bătăuți atunci când le este greu.

Prezentăm câteva activități prin care, cu ajutorul păpușii Petre cel Perseverent, copiii au fost ajutați să înțeleagă noțiunea de *perseverență*: Petre cel Perseverent se prezintă copiilor, explicându-le de ce i se spune așa: „nu mă dau bătut niciodată!”. Petre cel Perseverent a fost primit cu bucurie și a participat la activitățile zilnice, intervenind, apreciind efortul, încurajând copiii să fie perseverenți.

Am purtat discuții cu copiii, dar i-am pus și în situații prin care am încercat să-i facem să înțeleagă că atunci când învățăm ceva nou trebuie să exersăm mult și să nu ne dăm bătăuți, chiar dacă pare greu. Am dat exemple de momente din activitatea lor când am observat că au dat dovadă de perseverență. Copiii au dat apoi și ei exemple din experiența lor de la grădiniță și de acasă, identificând situații în care ei au fost perseverenți sau mai puțin perseverenți, exprimând emoțiile pe care le-au trăit.

Comportamentul perseverent al copiilor s-a obținut prin realizarea cu succes a unor sarcini variate, prin intermediul mai multor tipuri de activități:

- lectură după imagini: „Păsările ne dau o lecție de perseverență”;
- cântecul „Un copil politicos”;
- decupare prin tăiere pe contur: „Forme geometrice”;
- comentare de imagini: „Așa da, așa nu!”
- joc de rol „Constructorii pricepuți”;
- joc de mișcare „La țintă”;
- pregătire pentru participarea la proiectul educațional județean – « *Datini și obiceiuri la români* » etc.

Lectura după imagini „Păsările ne dau o lecție de perseverență” a oferit copiilor un exemplu grăitor a ceea ce înseamnă perseverență. Exemplele din natură, lumea atractivă a micilor viețuitoare i-a ajutat să înțeleagă semnificația a ceea ce este perseverența: decizia de a continua, în ciuda eșecurilor temporare, a obstacolelor și a dezamăgirilor temporare, „Știi, dacă încerc din greu, voi reuși!”.

Un alt exemplu pe care-l aducem în atenție este **perseverența noastră** în sprijinirea dezvoltării perseverenței unei fete cu CES, pentru a putea să participe și ea în echipa de dansuri populare, pe care le-am pregătit pentru proiectul județean ***Datini și tradiții românești***, inițiat de GRĂDINIȚA DUMBRAVA MINUNATĂ, din ALBA IULIA.

Cu convingerea că **repetiția este mama învățării** și că sprijinul suplimentar și entuziasmul nostru în fața celor mai simple realizări ale fetei o vor motiva să se implice din ce în ce mai mult, am reușit să o integrăm în echipa de dansuri care au fost prezentate prima dată la serbarea de 8

Martie. Satisfacția noastră a fost sporită de emoția de bucurie a fetei și de mulțumirea mamei, în fața surprizei plăcute pe care i-a făcut-o fetița, având o prestație chiar peste așteptări.

Truda sigur că este mai mare în cazul copiilor cu CES și rezultatul nu este la fel cu al copiilor mai înzestrați, dar, dacă măcar pentru o clipă am empatizat cu acești copii și cu părinții lor, am înțeles că **mai important este procesul și nu produsul final**, adică mai important este să-i încurajăm să fie perseverenți, să se implice, să se bucure, să participe la activități, pe măsura posibilităților pe care le au, iar prin atitudinea noastră să determinăm copiii din grupă să-i sprijine, să-i aprecieze și nu să-i descurajeze, să-i excludă, eticheteze sau să-i marginalizeze.

Participând la celelalte activități enumerate mai sus, copiii au fost capabili să demonstreze comportamente perseverente, autoverbalizările folosite - (*Știu, dacă încerc din greu, voi reuși!*) - ajutându-i pe copii să conștientizeze comportamentul perseverent, să și-l însușească, iar părinții copiilor au fost consiliați în găsirea unor modalități adecvate vârstei de a aprecia copiii pentru comportamente ce dovedesc perseverență, cum să-i învețe pe copii tipare de gândire (autoverbalizare) care să stimuleze perseverența etc.

Apreciem că participarea grădiniței noastre la proiectul „Dezvoltarea emoțională și socială armonioasă a copiilor preșcolari care provin din medii dezavantajate, în scopul prevenirii fenomenului de părăsire timpurie a școlii” a adus beneficii tuturor celor implicați:

- **Pachetele educaționale primite** - constituie un real sprijin pentru cadrele didactice, în realizarea de activități educaționale integrate, în parteneriat, pentru creșterea șanselor de succes în învățământul preșcolar, pentru prevenirea, reducerea și corectarea abandonului și părăsirii timpurii a școlii;
- Complementară programului din grădiniță, **formarea părinților** - contribuie la extinderea educației sociale și emoționale, în mod adecvat, în mediul de acasă, acest lucru ducând și la întărirea legăturii grădiniței cu familia, în beneficiul copilului.
- **Formarea cadrelor didactice** - ne-a ajutat să dobândim noi competențe didactice, să ne construim mereu, pentru a deveni dascăli autentici.

Încheiem cu unele aprecieri despre dascălul autentic, calitate la care se poate ajunge, construindu-te continuu:

- „Dascălul este o făclie care se mistuie luminând pe alții”;
- „Dascălii adevărați împart Lumină și Căldură, menirea lor este de a forma și educa oameni adevărați”;
- „Nu-i pe lume o carieră care să ceară mai multă muncă, mai desăvârșită voință și mai strășnică perseverență, decât munca dascălească”.

În acord cu aceste aprecieri ne străduim să dăm copiilor din lumina sufletului nostru, să-i ajutăm să crească armonios și echilibrat, studiile în domeniu arătând că *abilitățile sociale și emoționale dezvoltate până la vârsta de 6-7 ani sunt principalul predictor pentru performanța și adaptarea școlară până la 10 ani.*

BIBLIOGRAFIE:

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. - **Metode interactive de grup**, Editura Arves, 2002;
2. Waters, V. - „**Povești raționale pentru copii**”, Editura ASCR, Cluj Napoca, 2003
3. Fluieras, Vasile - **Teoria și practica învățării prin cooperare**, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;
4. Vernon, A. - „**Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional - emotivă și comportamentală**”, editura ASCR, Cluj Napoca, 2006
5. Drugaș, I., Bîrle, D., Bonchiș, E., Decsei-Radu, A., Bochiș, L., Ilisie, C. - „**Educăm și vindecăm prin...povești**” - Ed. Universității din Oradea, 2008
6. Naouri, A. - „**Cum să educăm copiii**” - Ed. Trei, 2009
7. Renaud, H., Gagné, J.-P. - „**8 Metode eficiente pentru educarea copiilor**” - Ed. Polirom, 2011
8. Petrovai, D., Petrică S., Preda, V., Brănișteanu, R. - „**Pentru un copil sănătos emoțional și social**” - Ed. V& I Integral, Buc. 2012

CORELATE ALE EDUCAȚIEI PERMANENTE PERSONALITATEA ȘI PATTERNUL AJUSTĂRII COMPORTAMENTALE LA ELEV (2)

*Prof. Educator Mureșan- Chira Gabriel
Școala Gimnazială Specială CRDEII, Cluj- Napoca*

Formarea personalității este influențată de o multitudine de factori care în final se dovedesc ca fiind prin caracteristicile marcante de o mare unitate dinamică bio- psiho- socio- culturală, un ansamblu funcțional de tip cognitiv cu manifestare în sens afectiv- motivațional, energetic, dinamic, proiectiv și creativ, rezultat din sinteza unor influențe multiple. Construind o rețea cu o fundamentare funcțională aplicativ - cognitivă, personalitatea deține o dinamică și un tip interacțional profund, realizând o permanentă corespondență dar oscilând cu elemente intrapersonale, intrinseci individului. Deținând o capacitate flexibil- adaptativă, personalitatea oglindește reflecții ale funcțiunii psihice și a structurilor mintale ce se configurează permanent prin tipurile operațiilor gândirii. Personalitatea ca suprastructura deschisă, poate fi caracterizată în sens dual, dar și global însă, în urma dezvoltării unitare a acesteia și sub impactul mai multor serii de factori (sociali, culturali, ereditari, combinați) indică o anumită rezervă în a aborda fixist această problematică doar prin prisma ei însăși. Alcătuită din temperament, aptitudini și caracter, personalitatea ca depozitar al experiențelor cvazicauzale, determină concentric modificarea trăirilor profunde ale individului și mai ales interpretarea mediului în care se găsește acesta. Vasta literatură de specialitate atât din țară cât și din străinătate, aduce argumente atât din punct de vedere al investigării ei standardizate cât mai ales nestandardizate ca un mod de a cunoaște individul. Am putea modifica aceste aspecte dintr-o perspectivă, anume aceea că personalitatea se reflectă și în fapte și rezultă din acestea. Reprezintă o altă optică a datelor problemei și atunci, nu poate fi implicată personalitatea în capacitatea de a influența pe alții tocmai prin particularitățile acesteia cultivate și antrenate în timp? Puterea de a genera în jur o atitudine conformă cu a sinelui însuși care o propune, o trimitere atipică de capacității, abilități, o stimulare și o descoperire a sinelui ascuns...o fereastră a lui Johari...Dar să revenim.

Am considerat personalitatea o structură receptoare de informații. Toate schimburile omului cu mediul intrinsec și extrinsec reprezintă câte un tip de informație prelucrabilă permanent și interpretabilă. În cazul în care, asupra unor structuri și substructuri de personalitate acționează informație negativă acestea rezonază cu antecedentele individului și carențele acestuia pe linie morală. Printr-o apatie cultural - educațională, mediu de proveniență duplicitar, ambient familial precar, personalitatea tinde să devină receptacul de informație negativă afectată de inteligența socială și implicit de latura afectiv - caracterială, socio - morală, rezultând o reconfigurare a atitudinii proprii față de alte persoane. O propagare a acestor limite cauzale și cauzate de acest context, poate apare și în cadrul ambientului școlar instituționalizat, asupra bagajului de conținut, adică se produce o reconversie informațională cu debut în antecedentele, predispozițiile sau particularitățile complexe de ordin bio- psiho- socio- cultural- mai mult sau mai puțin unanime cu atitudinal avută anterior, cu starea afectivă, caracterul sau aptitudinile individului. Pe fondul acestor fluctuații emoționale sunt suspectați factori rezultați din: I. Mediul de proveniență, mediul școlar sub spectrul unui tip de transfer care, nu se realizează brusc ci treptat, șlefuiindu-se zilnic; II. Odată cu modificarea mediului intrinsec al individului și având în vedere rapiditatea uneori atipică a acestor transformări în special pe cea de coping, apar o serie de conduite contaminative, subculturale, pseudoviolențe sau violente mai ales din punct de vedere verbal. Aceste refulări, răbufniri verbale se pot atașa unora de tipul emotivității exacerbate, ca pseudosindromatică atipică mediului organizațional școlar, aparținând unor grupuri marginale cu tendințe agresive.

Ambianța fiind una limitativă în timp, se extinde sub acțiunea unor factori contaminativi și în afara perimetrului școlar, influențând timpul conferit efectuării temelor sau comunicării optime cu membrii familiei sau aparținători. Așadar se reconfigurează atitudinea de flexibilitate

comportamental- adaptativă spre una rigidă prin destructurarea unor elemente fragile și dispuse prematur la modificare, o reaşezare bazată pe interpretarea eronată a unor conjuncturi, deformată prin pretențiile ce vin asupra individului cu un tip particularizat al reactivității personal - patogene, cu fixare în nucleul personalității - ce va rămâne carențial și predispozant - latent, cu posibilitate ridicată a reactivării aberant- comportamentale pe fond conjunctural interpretat eronat.

Bibliografie:

1. Constantin, Enăchescu. Tratat de igienă mintală, Editura Polirom, Iași, 2004

OUĂLE ROȘII

Prof. Zdrenghia Maria, Școala Gimnazială Nr. 2 Sebeș

Cu toate nevrozele ei, cu toate asteniile, primăvara este rezervorul uriaș care ne alimentează cu fluidul vitalității. Acum natura ne arată cel mai clar ce înseamnă puterea vieții, ce nebănuite resurse sunt ascunse în cel mai mic mugure, în cea mai fragilă floare sau tulpină și, nu în ultimul rând, în cea mai gingașă latură a noastră, pe care o numim, în limbajul curent, suflet. Suflet care se va trezi spontan în fața frumuseții naturii din această perioadă, iar această trezire a sufletului, a ființei noastre profunde, ne va bucura deopotrivă și ne va însănătoși, ne va face mai fericiți și mai generoși. Totul e să facem primul pas și să ne deschidem inima în fața frumuseții luminoase a primăverii.

Pentru creștini, lumea moare și reînvie în fiecare an, în mijloc de primăvară. O dată cu răstignirea și îngroparea lui Iisus, timpul își încetează curgerea, iar lumea se golește de sensuri. Un singur strigăt face, însă, imposibilul, urnind timpul din loc: „Hristos a înviat!”

Povestea populară spune că duminica în zori, atunci când Maica Domnului a mers la mormântul lui Iisus Hristos și l-a găsit gol, un înger i-a spus că Iisus a Înviat din morți și nu are de ce să-l caute acolo. Vestea Învierii s-a răspândit imediat, căci fiecare dezvăluia mai departe „minunea”. De atunci a rămas obiceiul ca de la Paști până la Înălțare tot creștinul să se salute cu aceste vorbe: „Hritos a Înviat!”, mărturisind mai departe credința în această minune.

Două sunt spațiile în care creștinii trăiesc semnificațiile Sărbătorii Paștilor: biserica (pe care am putea-o considera un microcosmos, în care mii de inimi bat în același ritm, un loc prin excelență sacru) și casa (tot un spațiu sacru, în care omul își organizează și conduce propriul univers). La biserică, în cadrul slujbei de Înviere se sfințesc alimentele rituale: pasca, ouăle roșii, cozonacul, făina și uleiul. Ele vor căpăta puteri vindecătoare și chiar magice.

După întoarcerea de la biserică, creștinii ocolesc casa de trei ori, ținând în mână lumânarea de la Înviere și având grijă să nu se stingă. După aceea, lumânarea se păstrează într-un loc ferit sau la icoană, putând fi folosită la nevoie. Primul lucru pe care-l fac creștinii, după ce intră în casă, este să se așeze la masă. Înainte de a gusta pasca sau cozonacul, se îndeplinește un ritual: persoana cea mai importantă din casă ia un ou roșu, dintre cele sfințite în biserică, îl taie în mai multe bucăți și le împarte mesenilor. În felul acesta, dacă cineva se va rătăci la drum lung, va descoperi calea spre casă doar gândindu-se la cei cu care a stat la masă de Paști. Se spune că oul roșu are puterea de a prezice viitorul. Păstrat până anul viitor de Paști, el îți va arăta cât de norocos ești. Dacă peste un an îl vei sparge și îl vei afla gol în mijloc, înseamnă că norocul fuge de tine, dacă, dimpotrivă, este plin, atunci ai noroc cu carul. Alt ritual presupune ca oul să fie acoperit cu ceară, legat cu o ață și ascuns în pod. Așa se lasă până în anul următor de Paște când se sparge și i se observă interiorul. Dacă e plin de viermi, se anunță un an foarte rău. Într-un alt ritual se păstrează oul timp de patruzeci de zile. Dacă încă nu s-a stricat, înseamnă că ești un om deosebit de norocos.

Creștinii înroșesc ouăle în Joia Mare, zi care se pare că le protejează. Ouăle vopsite atunci nu se vor strica pe tot parcursul anului, unii considerând că nu se vor strica niciodată. Mai mult decât atât, ele au puteri miraculoase: vindecă boli și protejează atât oamenii, cât și animalele din gospodărie. Dar de unde vine acest obicei al ouălor vopsite?

Cercetările arată că unele civilizații străvechi credeau cu putere că Universul a luat naștere dintr-un ou. Probabil că forma sa sferică (cercul a fost pretutindeni simbolul infinitului) și misterul care-l cuprinde (în miezul lui ia naștere o altă viață) i-au intrigat peste măsură. Oul va deveni peste timp simbolul perfecțiunii, al infinitului și al renașterii vieții. Astfel nu e de mirare că Universul, lumea, dar și oamenii au luat naștere dintr-un ou. S-au născut din perfecțiune și cu siguranță, omul ascunde în esența lui perfecțiunea. Perșii știau că lumea a apărut prin spargerea unui ou clocit de către Noapte. Întunericul primordial a fost înlăturat prin puterea dătătoare de viață a oului. Mai mult decât atât, unul dintre zeii egipteni, Knef, este reprezentat ținând în gură un ou. Se pare că nu creștinii, ci chinezii au fost cei care au înroșit pentru prima dată ouăle, acum 4000 de ani. Culoarea roșie a fost aleasă cu un scop anume: ea simbolizează protecția. Roșul la fel ca și focul, te poate apăra de pericole. Nu de puține ori, ouăle roșii erau folosite ca amulete, un fel de scut împotriva primejdiilor de orice fel. Dar roșul este și culoarea soarelui, a căldurii și a vieții.

Pentru români, semnificația înroșirii ouălor este cu totul alta, deși pleacă de la o premisă comună: victoria asupra morții. Trebuie însă să ținem cont de două evenimente majore. Pe de o parte este crucificarea lui Iisus, eveniment ce atrage după sine întunericul, moartea, haosul. Învierea, cel de-al doilea, are ca punct de plecare moartea, pe care o transformă în viață. Iisus este cel care trece din moarte în viață, cel care creează viața prin moarte. Oul, prin toate semnificațiile sale, se apropie cel mai mult de esența acestor evenimente. Bineînțeles că circulă mai multe legende referitoare la înroșirea ouălor. Una dintre ele spune că atunci când Iisus a fost bătut cu pietre, acestea s-au transformat în ouă roșii. O altă legendă o are ca element central pe Fecioara Maria. Aceasta a venit să-și vadă fiul ce suferea pe cruce și a adus cu sine și un coș cu ouă. Sângele Mântuitorului a făcut ouăle să se înroșească.

Ouăle se înroșeau, odinioară, folosind culorile extrase din plante. Frunzele, tulpinile, florile sau rădăcinile anumitor plante erau fierte, obținându-se o culoare suficient de persistentă. Deosebit de importantă era perioada de recoltare și stadiul de maturizare la care ajung acestea. Ouăle se scufundau în vopseala vegetală, iar pentru a păstra culoarea o perioadă mai îndelungată se ungeau pe deasupra cu ulei sau grăsime. De-a lungul timpului, imaginația creștinilor a făcut să apară ouă de diferite culori: galbene, albastre, verzi sau violet. Explicația ar putea consta în faptul că unii creștini au sesizat semnificațiile pe care le au anumite culori. Spre exemplu, galbenul este culoarea luminii, a tinereții și a fericirii, verdele este prin excelență culoarea speranței și a prosperității, iar albastrul reprezintă sănătatea și vitalitatea. Simțul artistic al omului și-a spus cuvântul, căci multe ouă pot fi nu doar vopsite, ci și decorate cu diferite modele geometrice sau cu mărgele. Chiar și cea mai blândă linie, în funcție de orientarea ei, are o anumită semnificație. Linia dreaptă orizontală simbolizează moartea și nu este altceva decât un drum inert, cu un singur sens. Linia dreaptă verticală, ascendentă deci, presupune o evoluție, o transformare. Spirala reprezintă infinitul, este dreapta nemărginită. Spirala dublă reprezintă întotdeauna legătura dintre viață și moarte.

Nici ciocnirea ouălor nu este lipsită de semnificații. Rana din coajă aduce aminte de sacrificiul și chinurile îndurate de Iisus pe cruce. Ouăle se țin în mână și se vor lovi vârfurile, rostindu-se formula consacrată: „Hristos a Înviat!” – „Adevărat a Înviat!”. Cinstea de a lovi pentru prima dată oul o are persoana mai în vârstă. Se lovește pentru început oul doar cu vârful, pornindu-se de la premisa că la început fruntea lui Iisus a fost însângărată prin așezarea coroanei de spini. A doua zi, ouăle pot fi lovite și cu extremitatea opusă, marcând rănirea picioarelor și mâinilor Mântuitorului. În a treia zi pot fi ciocnite și părțile laterale, acolo unde Iisus a fost lovit cu sulița în coaste.

Fără ouă roșii sau împeștrițate masa de Paște n-ar mai avea aerul de sărbătoare. Așezate într-un coș de nuielă acoperit cu mușchi din pădure sau fire verzi de iarbă învelesc ochii și bucură inima. Oricât de întunecat ne-ar fi sufletul, Paștele trebuie să ne aducă în casă lumina. Afară e primăvară, e soare, Cristos a înviat din morți. Așa cum se ia în noaptea magică a Învierii lumină din lumină, și bucuria trebuie să aprindă alte bucurii. Pe acelea ale copiilor și ale nepoților noștri. De dragul lor, sărbătorile trebuie să existe. Ele sunt adevărate depuneri solare, pe care se vor sprijini toată viața lor.

Bibliografie

Lazăr, Simona, Chiriac, Simona, 2007, *Rețete de Paști*, Editura Jurnalul, București
Marian, Sim. Fl, 1994, *Sărbătorile la români*, vol. II, Editura Fundației Culturale Române, București
Olinescu, Marcel, 2001, *Mitologie românească*, Editura Saeculum I. O., București

ȘCOALA ȘI COMUNITATEA LOCALĂ, UN PARTENERIAT STRATEGIC ÎN EDUCAȚIE

Prof. Lațiu Ioan, prof. Lațiu Camelia Lucia, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Societatea zilelor noastre - societatea științei, a informaticii, a fluxului mare de informații - se află într-o puternică transformare și dezvoltare, ceea ce face necesară reconsiderarea procesului de pregătire a individului pentru viață, proces care nu poate fi conceput fără schimbări calitative a conținuturilor educaționale. Având în vedere faptul că educația constituie un factor determinant în pregătirea elevilor în vederea integrării acestora în societate, este necesară îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ. În acest context, procesul instructiv-educativ trebuie să contribuie la formarea și educarea multilaterală a elevilor, astfel încât obiectivele de referință ale educației să întregască eficient, obiectivele generale ale acesteia.

Procesele de transformare a societății înregistrate în ultimii ani, tranziția către post industrialism și societatea bazată pe cunoaștere reprezintă tot atâtea provocări pentru sistemul de educație și formare profesională (3).

Alături de asigurarea accesului la educație, la dobândirea unui nivel ridicat de calificare, relevanța și calitatea pregătirii celor care învață devine semnificativă. Privită dintr-o altă perspectivă, școala, este o instituție care funcționează într-o comunitate alcătuită din mai mulți factori de educație: familie, autorități, organizații guvernamentale și neguvernamentale, agenți economici etc. care formulează la rândul lor o ofertă educațională explicită și/sau implicită. Organizațiile școlare sunt astfel, supuse presiunii multiplilor factori: a grupurilor ideologice care activează la nivel local, a sistemelor politice, a condițiilor economice și a diverselor tendințe manifestate în societate. Astfel, asupra școlilor sunt manifestate influențe de ordin: economic, politic, culturale și ideologice. Școlile depind de mediul în care funcționează în ceea ce privește: obținerea resurselor materiale, resursele umane, resursele financiare, resursele informaționale etc.

Școala funcționează într-un context social larg, complex, alcătuit din societatea globală, constituită ca sistem social global atât național, cât și statal. Influențele contextului social global asupra instituțiilor de învățământ se materializează în: finalități ale educației (scopuri și obiective), conținuturi ale disciplinelor, modul de organizare al sistemului de educație și al instituțiilor, reglementări de ordin juridic și administrative.

Pe de altă parte, școala funcționează într-un context social imediat, într-o comunitate locală și zonală care furnizează elevii, dar care are un set de așteptări cărora instituția școlară trebuie să le răspundă. În acest context, asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic capătă noi valențe și implică noi roluri instituționale. Demersurile înregistrate la nivel european în acest domeniu au inspirat dezvoltările din România, ceea ce a determinat adoptarea cu titlu de experiment, încă din anul 2003, a unor elemente vizând asigurarea calității la nivelul furnizorului, respectiv unitatea de învățământ. La nivelul unităților de învățământ profesional și tehnic a început să se dezvolte o cultură instituțională a calității, concretizată în numeroase exemple de bune practică care vizează următoarele aspecte ale activităților educaționale, ale unității școlare, pentru învățământ profesional și tehnic:

- ✓ Acțiuni stabilite de unitatea școlară/departament/catedră pentru managementul calității;
- ✓ Planuri stabilite de unitatea școlară pentru dezvoltarea profesională a personalului;

- ✓ Procedee specifice ale unității școlare pentru implicarea părinților, a societății și comunității în viața școlii;
- ✓ Planurile concepute de unitatea școlară pentru instruire practică la locul de muncă;
- ✓ Mobilități planificate de unitatea școlară pentru rețelele de inter-asistență între școlile învățământului tehnologic;
- ✓ Mecanismele de asigurare a calității stabilite de școală pentru programe de educație și formare profesională continuă;
- ✓ Implicarea unității școlare în dezvoltarea parteneriatelor și cooperării între principalii factori interesați ai învățământului profesional și tehnic;
- ✓ Instituții de formare profesională, parteneri sociali, mediul de afaceri și industrie, municipalități și regiuni etc. în special în relație cu identificarea timpurie a nevoilor de abilități și a ofertei învățământului necesare și a nevoilor elevilor dezavantajați;
- ✓ Unitatea școlară identifică nevoile și opiniile agentului economic și le utilizează pentru a asigura relevanța conținuturilor și a metodelor de predare și formare învățământului profesional și tehnic;
- ✓ Metodele și mijloacele stabilite de unitatea școlară pentru feedback privind calitatea ofertei de la elevi, absolvenți și agenți economici și modul în care se folosește pentru îmbunătățirea educației;
- ✓ Unitatea școlară /departamentul /catedra a analizat rezultatele elevilor la diferite discipline și s-au luat măsuri în consecință;
- ✓ Metode pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale;
- ✓ Mecanisme pentru colectarea, analizarea și utilizarea datelor cantitative și calitative pentru îmbunătățirea predării și învățării;
- ✓ Tehnici pentru evaluarea elevilor și măsura implementării abordării rezultatelor învățării;
- ✓ Activități pentru consilierea, sprijinirea și supravegherea elevilor;
- ✓ Dezvoltarea mediului de învățare virtual.

Studiul privind nevoile/problemele educaționale și de formare ale comunității locale

Numele și adresa unității școlare. Liceul Tehnologic Timotei Cipariu Blaj

Țintă și obiective specifice

Obiectivul general: crearea, la nivelul școlii și al comunității locale, de structuri, mecanisme și materiale informative care să faciliteze analiza nevoilor, proiectarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea educării și formării profesionale a elevilor.

Obiective specifice

- ✓ Identificarea problemelor/nevoilor educaționale și de formare constatate de agenții economici la angajații acestora;
- ✓ Proiectarea și implementarea programelor educaționale propuse de comunitatea locală;
- ✓ Implicarea cadrelor didactice și a elevilor în activitățile de formare realizate în echipă cu partenerii economici;
- ✓ Îmbunătățirea performanțelor și calității activității cadrelor didactice în procesul de predare-învățare.

Elaborarea studiului.

Contextul și definirea necesității unei astfel de practici: Ideea exprimă viziunea școlii, formulată în PAS: „Lic.Tehn.T.Cipariu—se proiectează în viitor ca o organizație care învață continuu pentru a deveni furnizor de înalte servicii educaționale către comunitate.” elaborarea PAS și Programul de parteneriate între școala și diverși angajatori. Structurile unității școlare responsabile de lansarea și dezvoltarea acestei idei au fost: directorii școlii, membrii CA, membrii CEAC, responsabili comisiilor metodice, echipa de implementare PAS, membrii grupului de lucru, parteneri economici.

Studiul a fost realizat prin aplicarea metodelor de cercetare cantitativă (chestionare, dezbateri cu persoane reprezentând instituții și agenți economici din comunitatea locală; ISJ, Poliția comunitară, CJRAE, Direcția pentru protecția drepturilor copilului, manageri școlari, Asociația comitetului de părinți de la Liceul Tehnologic T. Cipariu, Consiliul elevilor și cel

calitativ: cu grupuri formate din agenți economici parteneri la care elevii noștri desfășoară instruirea practică și care au un procent mare de angajați proveniți din absolvenții școlii.

Grupul de implementare a cules date despre tematica studiată, au elaborat o listă a problemelor și nevoilor educaționale semnalate de instituțiile consultate; în etapa a doua, membrii grupului au realizat o ierarhizare a nevoilor educaționale prioritare, pentru care școala trebuie să dezvolte proiecte educaționale în sprijinul comunității locale. După redactarea studiului, acesta a fost prezentat și dezbătut în CP, CA, comisii metodice și a fost pus la dispoziția echipelor de proiecte din școală.

Studiul a fost și este utilizat ca resursă pentru:

- a. Îmbunătățirea mecanismelor de asigurare a calității stabilite de școală pentru programe de educație și formare profesională continuă;
- b. Implicarea unității școlare în dezvoltarea parteneriatelor și cooperării între principalii factori interesați ai învățământului profesional și tehnic – instituții de formare profesională, parteneri sociali, mediul de afaceri și industrie – în special în relație cu identificarea timpurie a nevoilor de abilități și a ofertei învățământului profesional și tehnic, necesare și nevoilor elevilor dezavantajați având în vedere că școala noastră are ca structură învățământul special.(1), (2)

Rezultate obținute

Metodele de cercetare utilizate în realizarea studiului sunt folosite de școală în mod curent cu frecvența de 3 -4 ori pe an școlar, pentru colectarea feed –back –ului și elaborarea de proiecte/proiectarea programelor și activităților de îmbunătățire a calității educației și formării profesionale inițiale, precum și la elaborarea Raportului de anual de evaluare internă a școlii. Ele se aplică partenerilor sociali, partenerilor educaționali, elevilor, părinților.

- ✓ Recunoașterea Liceului Tehnologic Timotei Cipariu ca agent activ în comunitatea locală, creșterea gradului de satisfacție a elevilor, părinților și agenților economici parteneri cu privire la calitatea formării și educației elevilor.
- ✓ Cercetarea reprezintă sursă în stabilirea țintei de obiective, în elaborarea de proiecte educaționale în sprijinul ameliorării calității vieții comunității locale contribuind și la îmbunătățirea imaginii școlii în comunitatea locală.

Resurse necesare:

- ✓ Resurse materiale: telefon, fax, calculator, imprimantă, consumabile pentru chestionare și pentru elaborarea planului de acțiune.
- ✓ Resurse umane: directori, responsabili comisiilor metodice tehnice, echipa de implementare PAS, parteneri ai școlii, membrii grupului de lucru.
- ✓ Planuri pentru viitor
- ✓ Utilizarea studiului ca resursă pentru elaborarea de proiecte cu finanțare din FSE.
- ✓ Observații privind implementarea
- ✓ Parcurgerea obligatorie a etapelor preliminare: Informarea și consultarea prealabilă a managerilor instituțiilor chestionate și convingerea acestora asupra utilității acestui studiu.
- ✓ Stabilirea persoanelor care vor răspunde la chestionar/vor participa la focus –grup.
- ✓ Stabilirea și respectarea metodologiei de cercetare, a normelor deontologice.
- ✓ Stabilirea de comun acord a termenelor/datelor de colectare a rezultatelor.
- ✓ Cooptarea în grupul de lucru a 1-2 reprezentanți ai comunității locale.
- ✓ Informarea părinților, a personalului școlii și a elevilor asupra concluziilor și a utilizării ulterioare a rezultatelor studiului

Școala, alături de alte instituții care funcționează în comunitate este direct influențată de nivelul de dezvoltare comunitară, reflectând interdependența acestor două instituții.

Dezvoltarea comunitară urmărește astfel promovarea relațiilor dintre școală și comunitate, încurajează sentimentul de apartenență al individului la aceasta și-l face responsabil de dezvoltarea ei. Din această perspectivă, dezvoltarea comunitară poate fi definită ca un proces social prin care indivizii dintr-o comunitate se adaptează tot mai bine la aspectele specifice ale unei lumi în permanentă schimbare.

Dezvoltarea comunitară vizează:

- ✓ Crearea unei comunități puternice, active, unite, capabile să-și identifice și să-și rezolve problemele fără intervenția unor factori din afara ei;
- ✓ Cooperarea locuitorilor în rezolvarea unor probleme care le afectează existența; oamenii își asumă responsabilități pentru destinul comunității în care trăiesc, sunt mândri de comunitatea lor;
- ✓ Comunitatea este solidară cu membrii ei, mai ales cu cei aflați în dificultate; existența controlului comunitar.
- ✓ Relația școală - comunitate trebuie privită din mai multe perspective:
 - a eforturilor depuse de către comunitate în ansamblu în scopul dezvoltării (nivel crescut al investițiilor, venituri bune pe cap de locuitor, investiții în infrastructură în general și în infrastructura școlii etc.);
 - eforturi depuse de către școală în scopul adaptării la cerințele comunității.

Relația școală - comunitate locală este influențată de o mulțime de factori:

- ✓ Mediul social al comunității (urban, rural, așezare geografică etc.);
- ✓ Gradul de cultură nivelul studiilor populației din comunitate care influențează și viața școlii;
- ✓ Profesiile dominante din societate, care pot deveni modele pentru copii și pot influența orientarea școlară și profesională;
- ✓ Dezvoltarea economică și tehnologică a comunității - percepția școlii în comunitate;

Școala trebuie să fie deschisă la nevoile comunității, să identifice acele domenii în care poate dezvolta parteneriate comunitare: alternative de petrecere a timpului liber pentru copii și tineri, activități de educație rutieră, educație pentru sănătate, ajutorarea vârstnicilor, a familiilor sărace etc. O școală dezvoltată este aceea care răspunde unei game cât mai largi de nevoi ale beneficiarilor săi, este deschisă la parteneriate, cu oameni pregătiți și motivați.

Bibliografie

1. Alexiu, Teodor, Mircea; Teodora, Anastăsoaei - *Dezvoltare comunitară*, Editura Waldpress, 2001
2. Băran, Pescaru, Adina – *Parteneriat în educație Familie – școală – comunitate*, Editura Aramis Print, București, 2004
3. *Documente CEAC – Liceul Tehnologic T.Cipariu, Blaj*
4. *Planul de Acțiune al Școlii* - Liceul Tehnologic T.Cipariu, Blaj

MODALITĂȚI DE LUCRU LA CLASA A III-A

Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

Dacă în clasele I și a II-a, accentul se pune pe însușirea adunării și scăderii, din clasa a III-a se observă o creștere a gradului de dificultate al unor obiective și a conținutului matematic. Problemele vor fi mai complexe, mai variate. Am încercat să solicit atenția, perspicacitatea, inventivitatea și creativitatea elevilor.

La compunerea problemelor, elevii găsesc o mai mare varietate de probleme, ei se desprind de model, scriu alte numere, operează cu alte elemente. La această clasă am format elevilor deprinderea de a alcătui planul de rezolvare a problemei, apoi schema problemei și în final le-am cerut să compună probleme după schema dată.

Unele exerciții cer stăpânirea temeinică a algoritmilor de calcul, altele pun la încercare gândirea creatoare. De aici rezultă necesitatea de a reanaliza rolul elevilor ca participanți activi la realizarea propriei lor pregătiri la matematică. Din experiența la clasă, am constatat că deseori elevii nu pot efectua exerciții sau rezolva probleme mai dificile pentru că nu și-au însușit în mod conștient regulile sau nu posedă o gândire creatoare.

Principală componentă a gândirii creatoare este flexibilitatea, prin care se înțelege modificarea rapidă a mersului gândirii când situația o cere, restructurarea cu ușurință a vechilor legături corticale în conformitate cu cerințele noii situații, pe bază de analiză, de sinteză, realizarea transferului în rezolvarea situațiilor problemă.

Formarea deprinderilor de calcul este condiționată de utilizarea judicioasă a acestuia în împrejurări cât mai variate și de cunoașterea și utilizarea procedurilor raționale de calcul, bazate pe proprietățile de comutativitate și asociativitate ale adunării și înmulțirii.

Pentru conștientizarea operațiilor matematice și a proprietăților lor, folosim atât formele simple cât și cele compuse ale calculului mintal. Formele sub care se prezintă aceste exerciții sunt de o mare varietate.

Modul în care intervin în procesul rezolvării atenția, spiritul competițional, spiritul de observație fac din exercițiile și problemele propuse un important mijloc de însușire conștientă a cunoștințelor, dezvoltă deprinderile dobândite de elevi la lecții și formează o gândire creatoare.

Prin întrebări nu le oferim elevilor mai mult decât are nevoie propria gândire pentru a găsi soluții situațiilor problemă. Cerem să compună exerciții cu un grad de dificultate sporit, unde să poată aplica cunoștințele dobândite. Reversibilitatea operației de gândire, capacitatea elevului de a desfășura raționamentul pe un plan invers, le urmărim și prin exerciții atractive pentru ei, de reconstituire a unor operații după un algoritm cunoscut, dându-le suficiente elemente pentru aplicarea regulilor întâlnite în diverse capitole parcurse.

În cele ce urmează, mă voi referi la modul în care am făcut matematica accesibilă și plăcută elevilor.

a) Înmulțirea cu 1, pornind de la exemple (inductiv) se obține axioma:

$$a \times 1 = 1 \times a = a;$$

b) Se va asimila înmulțirea cu 5, unde produsele au ca ultimă cifră 0 sau 5 (așa se deduce din exemple);

c) Se elimină înmulțirea cu 10, înmulțiri care converg spre procedura de a adăuga un 0 la sfârșitul factorului diferit de 10;

d) La înmulțirea cu 9, se observă că suma cifrelor produsului este egală cu 9, iar cifra zecilor este cu 1 mai mică decât factorul diferit de 9.

(exemplu: $9 \times 6 = 54$; $5 + 4 = 9$; $6 - 1 = 5$ sau

$$8 \times 9 = ? \quad ; \quad 8 - 1 = 7 \quad ; \quad 7 + ? = 9 \quad ; \quad 7 + 2 = 9 \quad ; \text{ deci } 8 \times 9 = 72)$$

Împărțirea, în fața căreia mulți elevi dezarmează, am anticipat-o prin exerciții în paralel cu înmulțirea, al cărei revers este.

Exemplu: $7 \times 4 = 28$ declanșează întrebările: „De câte ori se cuprinde 4 în 28 ? Dar 7 în 28 ?” Când elevii s-au declarat siguri pe ei, am abordat cu anticipație împărțirea cu rest, prin exerciții de genul: „De câte ori se cuprinde 6 în 24 ? Dar în 25, 26, ..., 30 ?” Elevii au răspuns: „de 4 ori, de 4 ori rest 1, de 4 ori rest 2, ...”

Exercițiile de acest fel le-am folosit pentru trecerea de la înmulțire la împărțire, apoi la împărțirea cu rest.

Alte exerciții care le plac elevilor sunt cele exprimate prin desen-joc: „Jocul numerelor”, „Pătratele magice”, „Ce lipsește?”, „Labirinturi matematice”, „Găsește calea corectă și continuă”, „Determină semnul operației”, „Găsește perechea potrivită”, „Urmărește și completează fiecare traseu”, probleme tip ghicitoare etc.

Exemple:

1) $12 = 10 + 2 = 11 + 1 = 14 - 2 = 16 - 4 = 2 \times 6 = 3 \times 4$ etc.

2) Completați cu numere de la 1 la 4, astfel ca suma pe linii, coloane și diagonale să fie 10.

4	1		3
2	3	4	
3		1	4

	4	3	2
--	---	---	---

Dar ca suma să fie 15, ce numere de la 1 la 5 trebuie scrise ?

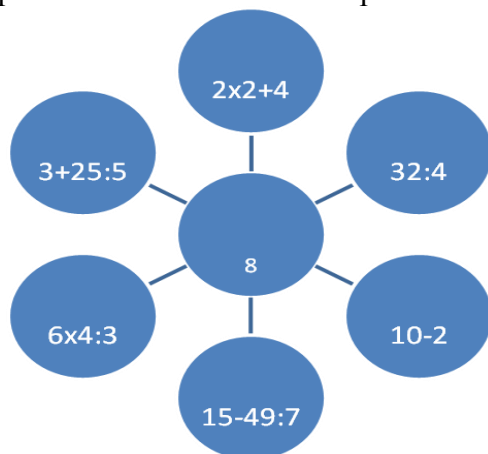
2	9	
7		3
6		8

Pătratele magice imprimă matematicii un aspect formal distractiv, dar cu un fond dificil. Ele fac apel la gândire, atenție și au menirea de a consolida operațiile de adunare și scădere.

3) $4 = 4 \times 1 = 2 \times 2 = 12 : 3 = 16 : 4 = 8 : 2 = 20 : 5$ etc.

4) Metoda ciorchinului pune accent pe creativitatea elevilor.

După ce au găsit aceste variante de exerciții, care au ca rezultat numărul 8, am solicitat elevii să compună probleme care să se rezolve prin unul din aceste exerciții.

Exemplu: $6 \times 4 : 3$

Un elev formulează problema: „Bogdan are 6 alune, de 4 ori mai multe nuci și o treime mere din numărul nucilor.

Câte mere are Bogdan?”

După rezolvarea problemei, le-am cerut să formuleze toate întrebările care se pot formula:

„Câte nuci are Bogdan ?”

„Câte fructe are Bogdan în total ?”

„Cu câte nuci are mai multe decât alune ? Dar decât mere ?”

„De câte ori este mai mare numărul nucilor decât al merelor? Dar al alunelor ?” etc.

Transformarea unei probleme simple în problemă compusă este un alt procedeu pe care l-am folosit des pentru a dezvolta gândirea creatoare a elevilor.

Împreună cu clasa, am compus următoarea problemă:

„În livada școlii sunt 64 de pomi. Clasa noastră a mai plantat 16 pomi.

Câți pomi sunt acum în livadă?”

Problema a fost transformată astfel:

„În livada școlii sunt 64 pomi. Clasa noastră a mai plantat 16 pomi. Jumătate din numărul pomilor sunt meri, un sfert sunt pruni și restul peri.

Câți pomi de fiecare fel sunt în livadă?”

Rezolvare:

1. Câți pomi sunt în livadă?

$$64 + 16 = 80$$

2. Câți meri sunt?

$$80 : 2 = 40$$

3. Câți pruni sunt?

$$80 : 4 = 20$$

4. Câți peri sunt?

$$80 - (40 + 20) = 20$$

R: 20 peri.

BIBLIOGRAFIE:

1. Jurca, Maria Georgeta – *Cum rezolvăm probleme de matematică* – Ed. Transpres, Sibiu, 1994
2. Roșu, Mihail; Roman, Magdalena – *Matematică pentru perfecționarea învățătorilor* – Ed. All Educațional, București, 2000
3. Singer, Mihaela; Pădureanu Victoria; Radu, Nicolae; Chiran, Rodica – *Matematică – ghidul învățătorului-clasa a II-a* – Ed. Sigma, București, 1996
4. Singer, Mihaela; Radu, Nicolae – *Matematică – Ghid pentru învățători și părinți* – Ed. Sigma, București, 1995

ALTE TIPURI DE METODE ACTIVE (ACTION METHODS)

Prof. Simion Maria-Teodora , Școala Gimnazială Ciugud

În societatea noastră toți oamenii sunt înconjurați de competiții, concursuri, iar rezultatul este cel al unor oameni foarte stresați, fie ei copii sau adulți. Dar învățarea poate fi și distractivă, iar situațiile de învățare pot fi relaxante, conducând la rezultate chiar mai bune decât cele obținute într-un mediu competitiv. În acest context, în procesul educativ, un rol important îl pot avea metodele active (ACTION METHODS). Acestea sunt metode non-competitive și ele pot fi folosite în predarea oricărei materii, la orice tip de lecție, oricând e nevoie de creșterea motivației anumitor elevi, sau a întregii clase. Pot fi împărțite în mai multe categorii: metode de spargere a gheții, de cunoaștere a celorlalți, „de încălzire”, de împărțire pe grupe, de coeziune, pentru dobândirea încrederii și siguranței în ceilalți, pentru un feedback pozitiv, de final și metode de evaluare.

În continuare vom prezenta câteva dintre acestea, cu scopurile și descrierea lor. Fiecare metodă presupune un exercițiu sau un joc, care trebuie să aibă secretul lui, adică în momentul în care aceste exerciții sunt folosite, nu trebuie dezvăluit foarte mult despre ceea ce va urma. Trebuie păstrat elementul surpriză. După fiecare exercițiu, este bine să se discute despre ceea ce s-a întâmplat și cum a fost percepută activitatea de către elevi, dar numai după terminarea exercițiului.

Profesorul are, bineînțeles, un rol foarte important. El poate sau nu să participe la unele exerciții, dar trebuie să impulsioneze desfășurarea acțiunii printr-o permanentă gândire pozitivă, reflectată în modul în care coordonează desfășurarea activităților.

Din grupa metodelor de spargere a gheții vom prezenta *Salata de fructe* și *Curierul expres*.

a. Salata de fructe

Copiii stau pe scaune într-un cerc mare. Fiecăruia i se dă o bucată de hârtie pe care este scris un fruct. Sunt cinci fructe diferite pe hârtie (de exemplu, măr, banană, portocală, prună și cireșă). Un elev (liderul grupului) stă în mijlocul cercului și el/ea nu are scaun. El/ea strigă numele unui fruct și cei care au pe bilețul numele acelui fruct trebuie să-și schimbe locul pe scaun cât mai repede posibil. Liderul face același lucru și dacă el/ea reușește să-și găsească un loc, altcineva rămâne fără loc și el/ea se află în mijlocul cercului și jocul continuă. Uneori se poate spune „Salată de fructe” și atunci toată lumea trebuie să-și schimbe locul pe scaun. Nu este permis să te așezi pe locul de lângă tine. Jocul se termină când toată lumea s-a încălzit și e veselă.

b. Curierul expres

Clasa este împărțită în grupe mai mici (în fiecare grupă numărul de copii trebuie să fie, pe cât posibil, egal). Toate grupele sunt la început la aceeași linie. Grupele intră într-un mică competiție – curierul cărei grupe este mai rapid. Fiecare grupă trimite un curier să îndeplinească o sarcină.

Liderul dă o sarcină de lucru, ca de exemplu: „Adu-mi ceva galben!” și curierul trebuie să găsească ceva galben și să-l ducă liderului. Liderul notează cine este cel mai rapid curier. Alte sarcini ar putea fi: „Adu-mi ceva ud!”, „Adu-mi ceva comestibil!”, „Adu-mi ceva vechi!” etc. Când toți curierii de la toate grupele au îndeplinit sarcinile, liderul calculează care curier a fost mai rapid.

Rezultatele așteptate ale acestor jocuri sunt de a sparge gheața, evident, dar și de a înveseli și relaxa atmosfera clasei, iar unele, așa cum probabil vor observa profesorii de limbi străine, sunt excelente pentru fixarea unor termeni (*Salata de fructe*, de exemplu).

Din grupa metodelor de cunoaștere a celorlalți, ne vom opri la: *Pot să te prezint?*, *Despre mine*, *Plimbarea*, și *Fotografia*.

a. *Pot să te prezint?*

Toată lumea stă în cerc, pe scaune, fără mese în față. Profesorul spune: Numele meu este..... (numele său) și lângă mine (arată în partea dreaptă) stă..... (profesorul spune numele copilului care stă lângă el). Copilul de lângă profesor spune: Numele meu este.....(își spune numele), stau lângă doamna/domnul profesor. Copilul din stânga profesorului spune: Numele meu este..... și lângă mine stau doamna/domnul profesor și..... (spune numele copilului din dreapta profesorului). Jocul se desfășoară tot așa până când se parcurge întregul cer și în acest fel, la sfârșit, copiii știu numele tuturor noilor colegi.

b. *Despre mine*

Toți primesc cinci bucăți de hârtie pe care sunt scrise diferite adjective. Ei trebuie să se plimbe prin clasă și să vadă ce adjective au ceilalți și să încerce să-și schimbe adjectivele cu acelea care îi descriu cel mai bine caracterul. Profesorul pune celelalte adjective pe o masă și le spune copiilor că în cazul în care nu pot schimba cu colegii lor, pot să aleagă din cele de pe masă. Când toți au adjectivele pe care le consideră potrivite, se așează și fiecare, pe rând, citește adjectivele și explică ce fel de persoană este. De exemplu: Numele meu este Andreea și sunt: veselă, conștiincioasă, adormită, hotărâtă, neîndemânatică.

c. *Plimbarea*

Clasa este împărțită în perechi. Elevii din cadrul fiecărei perechi vor încerca să afle în trei minute cât mai multe lucruri unul despre celălalt. Perechile pot să nu rămână în clasă, se pot plimba pe unde vor în incinta școlii (având grijă să nu deranjeze celelalte ore). Timp de câteva minute un copil din cadrul perechii îi povestește celuilalt lucruri despre el/ea, după care se schimbă rolurile. Apoi se reîntorc toți în clasă, perechile stau împreună și fiecare îl prezintă pe celălalt, încercând să-și amintească toate lucrurile care i-au fost spuse.

d. *Fotografia*

Li se cere tuturor elevilor să aducă la următoarea oră de dirigenție o poză de când erau mici. Când au adus toți copiii fotografiile, profesorul le pune în dezordine pe o masă și fiecare elev trebuie să aleagă o altă poză decât a lui și să încerce să găsească persoana care este în poză. După ce toți au identificat persoanele din poză, fiecare elev poate împărtăși colegilor o amintire frumoasă de când erau mici.

Aceste jocuri este indicat să fie folosite la începutul anului școlar, la un nou ciclu de învățământ. Bineînțeles că și grupa de vârstă este diferită. Scopul acestor jocuri este cunoașterea noilor colegi și învățarea numelor colegilor (mai ales unde sunt clase mai numeroase).

Din cadrul metodelor de împărțire pe grupe, putem aminti:

- Alege o persoană ale cărei linii la mâna stângă sunt asemănătoare cu a ta;*
- Alege o persoană a cărei zi de naștere este apropiată de a ta;*
- Alege o persoană ai cărei ochi au aceeași culoare cu ai tăi;*
- Formați grupe de câte trei persoane a căror culoare preferată este aceeași;*
- Formați 12 grupe: din ce lună sunteți născuți.*

În final ne vom opri asupra a trei metode care pot fi utilizate în cadrul ultimei/ultimelor ore de dirigenție din cadrul unui ciclu de învățământ.

a. *Tu ești ...*

Pe spatele fiecărui elev se lipește o foaie de hârtie. Fiecare elev trece pe la fiecare coleg și scrie un lucru pozitiv pe care îl consideră despre respectivul/respectiva. După ce fiecare și-a exprimat opinia despre fiecare coleg, elevii își pot lua foaia de pe spate și o pot citi.

b. Tehnica scaunului

Profesorul diriginte pune un scaun în mijlocul clasei și le spune elevilor că acel scaun reprezintă sentimentele bune pe care le au față de membrii clasei. Apoi le cere elevilor să se apropie de scaun atât cât să marcheze felul în care s-au simțit în acel colectiv pe parcursul celor patru ani.

c. Imaginea mea – imaginea noastră

Toți elevii primesc câte o bucată de lut sau plastilină. Trebuie să existe un fundal muzical liniștitor. La început, fiecare modelează din materialul primit o imagine care să reprezinte felul în care s-au simțit în acea clasă și în acel colectiv timp de patru ani. Apoi se poate continua în două moduri: fie toți elevii își prezintă, pe rând, imaginea creată și explică ce reprezintă sau clasa se împarte pe grupe și fiecare grupă discută semnificația imaginilor create de ei și, folosind acele imagini și ceea ce reprezintă ele, creează un scurt moment artistic al grupei: o scurtă piesă, un cântec, o poezie, sau orice altceva.

Metodele prezentate ne ajută pe noi ca profesori, sau profesori diriginți, să îi facem pe elevi să se cunoască mai bine, ne ajută să detensionăm atmosfera clasei, să îi ajutăm pe elevi să învețe să își exprime sentimentele, să își dezvolte calitățile. De asemenea dau posibilitatea tuturor elevilor de a participa, de a învăța lucruri noi, îi ajută pe unii să-și conștientizeze talentele, îi ajută să aibă încredere în ei și în capacitățile lor, și nu în ultimul rând, reînviorează și oferă varietate lecțiilor și creează tuturor o bună dispoziție.

Aceste metode pot fi folosite pentru ca actul învățării să nu se realizeze doar la nivel verbal și intelectual, ci pentru a crea grupuri din cadrul cărora elevii să dorească să facă parte și pentru a menține atmosfera de învățare într-o zonă emoțională pozitivă.

Bibliografie:

Aldea Delia, Popovici Dumitru, Voiculescu Elisabeta, Voiculescu Florea, *Pedagogie*, Alba Iulia, 2000.

Salomäki Ulla, Comenius 2.2. *Course on Action Methods Improving Quality and Motivation in the Learning Situations*, Malta, 2007.

TRADIȚIONAL ȘI MODERN LA ORELE DE GEOGRAFIE

Prof. înv. primar Oltean Corina, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

Învățarea Geografiei alături de celelalte discipline de studiu este importantă deoarece în cadrul ei elevii descoperă informații despre relief (a României îndeosebi), exersează deprinderile de a se orienta pe harta și de a comunica utilizând elemente de limbaj specific acestei materii. Abordarea predării integrate facilitează transferul de informații, oferă posibilitatea de valorificare a cunoștințelor anterioare ale copiilor și determină implicarea efectivă a acestora în actul învățării.

Bineînțeles că, o eficientă pregătire necesită o bună coordonare a învățării ceea ce implică un efort major din partea dascălului, o bună sistematizare a informațiilor oferite de manual, auxiliar și alte mijloace media de învățare, dintre care am folosit la clasă auxiliarul cu CD de la Editura Edu și o motivare a elevilor prin stârnirea curiozității, diversificarea metodelor de lucru și implicarea lor cât mai activă în procesul propriei formări.

În fiecare dintre activitățile desfășurate m-am străduit să le stârnesc curiozitatea și să stabilesc o relație de colaborare prin învățare reciprocă și de antrenare, pe cât mai mult posibil, a tuturor elevilor.

Astfel elevii au format 4 echipe a câte 6 elevi. Fiecare elev a avut un șef de echipă cu rolul de a coordona activitatea, de a citi regulile muncii următoare și de a veghea la corectarea, cu

ajutorul coechipierilor a eventualelor greșeli din răspunsul dat. Sigur că și munca în echipă are punctele ei forte dar și pe cele slabe.

Puncte forte	Puncte slabe
- completează eventualele lacune în cunoștințele elevilor; - are rol de fixare și consolidare a cunoștințelor predate; - permite realizarea unui feedback operativ;	- elevii sunt tentați să-i scoată din „joc” pe unii colegi; - aparenta dezordine; - consum mare de timp;

Așadar fiecare oră de geografie a abordat o predare integrată și o evaluare diversificată.

Pentru a-i ancora pe elevi în realitatea actuală am pornit, cum prevede și programa, de la realitatea imediată, apropiată. Am discutat despre casă și despre școală, despre felul în care învățau bunicii noștri și despre felul în care arată școlile din zilele noastre, dotarea și multitudinea de facilități pe care le au. Pentru a îmbina practicul cu teoreticul am legat discuțiile de partea tehnică a programei școlare și, la orele de abilități am realizat macheta școlii.

La începutul lunii octombrie am făcut un tur al cartierului Cetate care a avut ca obiectiv atât de a localiza anumite obiective din localitatea natală, de a observa aspectul terenului în oraș și în împrejurimi și cum se văd obiectele aflate în apropiere sau la distanță, până unde ochiul nostru poate cuprinde peisajul din Șanțurile „Cetății Alba Carolina” și cum apare linia orizontului de pe culmile ei (discuții premergătoare orei despre linia orizontului), de a cunoaște principalele instituții din oraș și rolul celorlalte spații sau construcții (de locuit, magazine, parcuri, spații care leagă toate acestea, străzile). Au observat că traseul cuprindea două direcții: sudic și nordic și acesta ne-a deschis alt subiect de discuții, despre punctele cardinale.

Citind numele străzilor am făcut o ușoară incursiune în literatură și istorie care bineînțeles a fost completată de vizitarea obiectivelor istorice, punctul culminant fiind „Muzeul de istorie”.

Elevii au avut de completat apoi acasă „Fișa localității”.

După predarea lecției „Linia orizontului. Punctele cardinale” verificarea cunoștințelor a fost făcută pe echipe. Pentru aceasta ulterior, la ora de abilități practice fiecare echipă a avut de pregătit din carton obiecte pe baza temei primite: cartierul 1, camera, obiectele școlarului, cartierul 2.

Aceste obiecte aveau să fie așezate pe un polistiren respectând sarcinile scrise de mine și ținând seama de orientare după punctele cardinale. Activitatea a fost desfășurată sub forma de concurs dar nu am pus accent pe concurență ci pe a învăța din greșeli și a îmbunătăți munca în echipe, spiritul de înțajutorare și autocontrolul în situație de stres temporal și evaluator.

Imagini din timpul aranjării obiectelor respectând punctele cardinale.

Prezentarea panourilor în timp ce eu citesc cerința iar celelalte echipe își spun părerea.

Pentru a doua oră la lecție am făcut exerciții de orientare cu busola și am aflat că în lipsa acesteia ne mai putem orienta și cu ajutorul naturii, acesta fiind liantul cu mediul în care trăim și cu situațiile viitoare în care viața ne va pune.

Am consolidat orientarea după contactul cu harta și învățarea semnelor convenționale. Am localizat orașul nostru apoi județul, stabilind diferența și regula ce ține de scrierea numelui, apoi am stabilit pe hartă localitățile vecine, județele vecine, regiunile istorice ale țării (făcând astfel din nou, legătura cu istoria) și țările vecine. Ne-a fost de ajutor CD-ul de la EDU, un auxiliar cu ajutorul căruia elevii învață jucându-se dar și multitudinea de fișe prin care am consolidat predarea.

Pentru a stabili importanța locului natal în viața omului am apelat la rememorarea de către elevi a ceea ce au văzut în cadru vizitei făcute la Bucerdea în urmă cu doi ani, în care muzeul satului a oferit un remember despre viața din trecut. Făcând o analogie cu viața actuală și la orele de istorie elevii au putut înțelege că prezentul nu poate exista fără trecut, iar apartenența la un spațiu geo-politic ne ancorează în spațiul mării familii europene și implicit în lume.

Fișele care au făcut subiectul evaluării au fost completate de fiecare echipă iar după fiecare completare, câte o echipă a citit rezolvările, celelalte echipe confirmând sau nu, corectitudinea muncii.

Poate așa simțind pasiunea mea pentru geografie, pentru cunoașterea frumuseților patriei și a lumii, voi putea forma o conștiință de bun cetățean și îi voi putea ajuta, măcar virtual să călătorească în cele mai fascinante peisaje. Iar dacă ceea ce văd, ce aud și ce simt le va face plăcere poate, în viitor vor ști să prețuiască natura și vor contribui la dăinuirea ei pentru asigurarea viitorului vieții sănătoase pe planeta Pământ.

Bibliografie:

Dumitra Radu – Geografie – suport didactic pentru fixarea și îmbogățirea cunoștințelor – cl. a IV-a
 Marcela Peneș, Ioan Șortan – Geografia României – manual pentru clasa a IV-a-Editura „Ana”,
 București, 2006
 Vasile S. Cucu, Ionica Soare – Ghid de predare-învățare a cunoștințelor geografice la clasele a III- a
 și a V-a, Editura N'Ergo, Galați, 2001

JOCUL DIDACTIC MATEMATIC LA GRĂDINIȚĂ

Prof. Huștiuc Nicoletta, GPN Vinerea/Șc. Gim nr. 3 Cugir

Jocul didactic matematic are o eficiență formativă crescută în situația consolidării și verificării cunoștințelor, în etapa predării procesului de învățare a unui joc nou constituind o sarcină complexă pentru copii.

Jocul didactic matematic este un mijloc eficient de evaluare, arătând în ce măsură copiii și-au însușit cunoștințele necesare, gradul de formare a reprezentărilor matematice, a priceperilor și deprinderilor de a realiza sarcinile în succesiunea dată de educatoare, de a se integra în ritmul cerut, de a da răspunsuri corecte și prompte.

Jocul didactic matematic exercită o influență deosebită asupra dezvoltării intelectuale a copiilor, asupra formării priceperilor (de grupare, comparare, ordonare a mulțimilor), ajută la educarea spiritului de observație, la exersarea operațiilor gândirii (analiza, sinteza, comparația, clasificarea), la dezvoltarea limbajului în general, a celui matematic în special, a imaginației și atenției voluntare.

Asimilarea cunoștințelor matematice de la cea mai fragedă vârstă are o importanță deosebită, stimulând dezvoltarea intelectuală generală a copilului și influențând pozitiv dinamica vieții sale spirituale.

Prin jocul didactic se facilitează asimilarea cunoștințelor matematice, formarea unor deprinderi de calcul matematic, realizând îmbinarea armonioasă între învățare și joc.

Folosirea jocului didactic în predarea matematicii are numeroase avantaje pedagogice, cum ar fi:

- constituie o tehnică atractivă de explicare a unor noțiuni abstracte, dificil de predat pe alte căi;
- angajează la lecție și copiii timizi și pe cei slabi și dezvoltă spiritul de cooperare, ceea ce duce la creșterea gradului de coeziune a grupeii de elevi;
- constituie o admirabilă modalitate de a-i determina pe copii să participe activ la lecție;
- permite urmărirea progresului înregistrat de copil, permite observații prognostice privind ritmurile individuale de maturizare intelectuală și afectivă;
- observarea modului de manifestare a copilului în cadrul activităților de joc didactic matematic permite aprecierea individualizată a momentului (vârstei) optim de intrare în clasa I, grupa pregătitoare fiind recunoscută ca având drept obiective pe cele care vizează antrenarea raportului pentru începerea școlarității.

Jocul didactic matematic are un rol deosebit în amplificarea acțiunii formative a grădiniței, în primul rând prin faptul că poate fi inclus în structura activității comune, realizând astfel o continuitate între activitatea de învățare și cea de joc.

Numeroase jocuri organizează procesul percepției analitico-sintetice a însușirilor caracteristice ale obiectelor (constituirea grupelor și găsirea asemănărilor dintre obiecte). Prin joc didactic matematic se dezvoltă percepția spațiului („Unde au așezat jucăria”).

De asemenea, jocul didactic matematic contribuie la realizarea sarcinilor educației morale: dezvoltarea stăpânirii de sine, a autocontrolului, a spiritului de independență, a disciplinei conștiente, a perseverenței, a unor calități de voință și caracter, aspecte atât de necesare în activitatea de învățare a viitorului școlar.

Restabilind un echilibru în activitatea copiilor, jocul didactic matematic fortifică energiile intelectuale și fizice ale acestora, constituind o prezență indispensabilă în ritmul accentuat al activităților din grădiniță.

Cercetările făcute de specialiști în domeniu confirmă faptul că introducerea cunoștințelor matematice în învățământul preșcolar este cu atât mai eficientă cu cât se realizează devreme. Aceste cunoștințe trebuie introduse treptat, pornindu-se de la acțiunea în plan extern cu obiectele, la formarea reprezentărilor și abia apoi la utilizarea simbolurilor. Abordarea matematicii în această

manieră este accesibilă preșcolarilor și răspunde intenției de a-l determina pe copil să „descopere” matematica, trezindu-i interesul și atenția.

Cunoscând faptul că jocul este activitatea fundamentală în grădiniță, este firesc că acesta să fie valorificat la maximum și în predarea matematicii. În școală însă, jocul trece pe planul secund, locul lui fiind luat de o altă formă de activitate: învățarea. Trecerea de la joc la învățare se realizează prin intermediul *jocului didactic*. Acesta ocupă un loc bine determinat în planul de învățământ al instituțiilor preșcolare, fiind cel mai indicat mijloc de desfășurare a activităților de matematică, dar și a celor de cunoaștere a mediului și de educarea limbajului.

Pornind de la definiția dată în capitolul anterior jocului didactic, se poate spune că jocul didactic matematic este un tip specific de activitate prin care educatoarea consolidează, precizează, chiar verifică cunoștințele copiilor, îmbogățește sfera de cunoaștere matematice, pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale acestora.

Știut fiind faptul că îmbinarea elementului instructiv cu cel distractiv în jocul didactic duce la apariția unor stări emoționale complexe care stimulează și intensifică procesele de reflectare directă și nemijlocită a realității, valoarea practică a jocului didactic matematic constă în faptul că, în procesul desfășurării lui, copilul are posibilitatea aplicării cunoștințelor însușite, exersării priceperilor și deprinderilor formate.

EXEMPLU DE JOC DIDACTIC FOLOSIT LA GRUPA MIJLOCIE

JOCUL PERECHILOR (GĂSEȘTE O POZĂ LA FEL)

Scopul: dezvoltarea capacității de a sesiza asemănările între două imagini simple și de a forma perechi din imaginile identice; consolidarea cunoștințelor despre poziția obiectelor în spațiu; dezvoltarea spiritului de observație.

Sarcina didactică: gruparea imaginilor identice din punct de vedere al elementelor și al relațiilor lor spațiale.

Regulile jocului: copilul care a găsit cel mai repede jetonul cu imaginea identică cu cea a educatoarei o va așeza la panoul indicat.

Ceilalți copii care au aceleași imagini trebuie să alcătuiască perechi din ele.

Material didactic: pentru fiecare copil un plic cu 3-4 jetoane reprezentând o casă, o pasăre sau un copac, dispuse în mod diferit unele față de altele sau cu un element lipsă.

De pildă:

- casa, copacul alături, pasărea pe o creangă a copacului;
- casa, pasărea pe acoperiș, copacul;
- casa, pasărea pe acoperiș;
- casa, copacul, pasărea între cele două elemente ale scenei;
- casa, copacul, pasărea zburând;
- casa, copacul, pasărea ciugulind lângă copac;
- casa, copacul.

Un set cu aceleași imagini, format mare, pentru educatoare.

Indicații pentru organizarea și desfășurarea jocului

Copiii vor sta câte 4-6 la masă. Materialul va fi distribuit dinainte.

Reușita jocului este condiționată de o bună intuire a materialului primit de copii. Educatoarea va sublinia cu ajutorul copiilor deosebiriile dintre imaginile primite. Va acorda de asemenea atenție felului în care copiii își așează jetoanele în fața lor astfel încât să poată acționa cât mai repede. Este de preferat să fie dispuse pe verticală, unul sub altul.

Partea principală a jocului o constituie alcătuirea de perechi din jetoanele copiilor de pe masă - punându-le la dispoziție eventual două lotouri cu două coloane verticale și 5-6 spații pe orizontale plasate în mijlocul mesei. La fiecare repetare a jocului se amestecă și se reîmpart jetoanele copiilor.

În încheierea jocului se poate organiza întrecerea între mese. Copiii trebuie să aranjeze cartonașele identice în ordinea pe care o doresc, dar în timp cât mai scurt. Sunt câștigători copiii care au terminat primii așezarea tuturor cartonașelor identice.

VARIANTĂ

Copiii vor sta câte 4 sau 6 la o masă, după cum permite spațiul și mobilierul grupei. La fiecare masă vor fi repartizate două rânduri de jetoane, în așa fel încât un copil să nu aibă două exemplare de același fel, dar să existe cel puțin două imagini de același fel la copii diferiți, la aceeași masă. Educatoarea (conducătorul jocului) ridică pe rând câte unul din jetoane și cere „Formați perechea”. Copiii care au jetoanele respective formează o pereche pe masa lor. Se notează echipa care a terminat mai repede de așezat jetoanele. Se face la sfârșitul jocului bilanțul întrecerii. Este câștigătoare echipa care a avut cele mai multe puncte.

VALENȚE FORMATIV EDUCATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN GRUP

Prof. învă. preșcolar Matei Aniela Ioana
Școala Gimnazială Emil Racoviță Gârda de Sus /GPN Ocoale

Învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă (I. Cerghit, 1997, p. 54).

Valențele formativ educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcina de învățare a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj și materie și între elevi;
- asigură un demers interactiv al actului de predare - învățare - evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă.

În contextul celor spuse mai sus, am subliniat valoarea formativă, beneficiile mari, pe care le produc utilizarea metodelor interactive de grup asupra copilului a dezvoltării sale.

Știind că jocul este formă de organizare, metodă și procedeu, în activitatea instructiv educativă din grădiniță, oricare din metodele interactive este un joc cu multiple valențe formativ - informative ce se răsfrâng asupra minții, personalității copilului.

Utilizarea metodelor interactive dezvoltă și stimulează capacitățile intelectuale, cognitive, gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală, capacitatea de ascultare, ascultarea activă, capacitatea de comunicare, capacitatea de înțelegere, de cunoaștere de sine și recunoaștere a calităților partenerilor, coechipierilor, capacitatea de evaluare și autoevaluarea, capacitatea de sinteză, capacitatea de decizie, de comparație și generalizare, de descriere, de abstractizare, de argumentare, de aplicare.

Totodată folosirea metodelor interactive în cadrul activităților din învățământul preșcolar dezvoltă spiritul de observație, de cercetare, de exprimare și investigație a fenomenelor, faptelor, problemelor, stimulează și dezvoltă cooperarea și ajutorul reciproc, spiritul de echipă, competiția

constructivă, munca în grup, lucrul în echipă, dezvoltă și exersează inteligențele multiple și permit instruirea diferențiată respectând posibilitățile reale ale copilului în realizarea obiectivelor.

Utilizarea acestor metode în cadrul activităților de predare-învățare ajută și la dezvoltarea personalității prin faptul că:

- stimulează și dezvoltă curajul, încrederea în sine și în partenerul/partenerii de grup;
- stăpânirea de sine educă toleranța;
- înțelegerea față de opinia celuilalt înfrângerea subiectivismului;
- aceste metode și tehnici interactive le dezvoltă preșcolarilor și o disciplină a actului de învățare în sensul că educă răbdarea în respectarea regulilor impuse de joc, de rezolvarea sarcinilor;
- învață preșcolarii cum să învețe creând momente de relaxare în învățare jucându-se, ei îmbină armonios învățarea frontală, cu învățarea individuală și pe grupuri;
- stimulează preșcolarii să găsească mai multe răspunsuri la întrebări, mai multe soluții de rezolvare a unei probleme, a unui caz, îi învață să elaboreze proiecte, să extragă informații din mai multe surse.

Pentru că, așa cum afirma Ioan Cerghit, „pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența, etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte, ea nu se opune în nici un fel de inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator, a oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele” (I. Cerghit, 1997, p. 44).

BIBLIOGRAFIE:

1. **Bocoș, Mușata**, (2002) *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca
2. **Cerghit, Ioan**, (1997), *Metode de învățământ*, E.D.P., București
3. **Cerghit, Ioan**, (2005), *Metode de învățământ*, E.D.P., București
4. **Ludușan, Marioara**, (2004), *Teoria și practica organizării activităților de învățare în grup*, Editura Aeternitas, Alba Iulia

IUBIRE ȘI SLUJIRE ÎN POSTUL PAȘTELUI

Prof. Drăgoiu Olimpia Maria, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

„Iubirea ... mișcă Soarele și celelalte stele.” (Dante)

Scopul educației religioase este formarea personalității creștine a elevului și prin aceasta, atingerea desăvârșirii morale. Desăvârșirea morală este scopul cel mai înalt al educației religioase, el fiind definit de însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos: „Fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru Cel din ceruri desăvârșit este.” Copilul, om în devenire, are nevoie o educație spirituală autentică capabilă a-i forma caracterul moral-creștin al personalității sale.

Educația religioasă a copiilor se impune cu necesitate căci „sufletul prin fire e creștin” după cum ne spune Tertulian și ea se face atât de către familie cât și în cadrul școlii. Ca educatori trebuie să avem mare grijă să nu-i îndepărtăm pe copii de la scopul educației religioase printr-o încercare de a-i face să devină religioși cu de-a sila. Copilul trebuie să ajungă singur, prin interiorizarea învățăturilor creștine la înțelegerea că fericirea sufletească a omului este un dar de la Dumnezeu și ea se poate obține prin credință, milostenie și dragoste.

Credință și dragoste au dovedit elevii clasei a VIII-a B care, în Postul Paștelui, în data de 28 martie 2015, s-au adunat într-un grup și au mers în pelerinaj la Mănăstirea Prislop fiind însoțiți de doamna director, profesor Faur Elena, de doamna dirigintă Olimpia Drăgoiu, și de doamna profesoară Minodora Popeiu.

Aminteam mai sus de o condiție a îndeplinirii obiectivelor educației religioase, cea de a nu impune cu forța învățătura creștină. Acest pelerinaj este un bun prilej a arăta că inițiativa acestuia a aparținut elevilor, a fost dorința copiilor de a merge să vadă sfântul lăcaș înălțat lui Dumnezeu și de a se ruga. Pelerinajul la Sfânta Mănăstire Prislop a fost prilej binecuvântat de a călca pe urmele Părintelui Arsenie Boca, cel ce prin sfințenia vieții sale, model de viață creștină, prin învățăturile creștin-ortodoxe pe care le-a împărtășit credincioșilor, a ajuns să fie considerat Sfântul Ardealului. Este un bun prilej de a arăta și că, pentru elevii noștri, creștinismul nu este doar un concept pur teoretic, ci a devenit iubire și slujire. Experiența duhovnicească a antrenat întreaga ființă a elevului-pelerin; mintea, inima și voința lui, toate au fost puse în slujba împlinirii faptelor de credință.

Cunoștințele religioase asimilate în anii curați ai tinereții copiilor devin temelie pe care se poate clădi un spirit religios autentic. De acesta se vor putea folosi și celelalte materii de învățământ: literatura, istoria, geografia, științele naturii. Rezultatele strădaniilor tuturor factorilor educativi se vor reflecta în personalitatea viitorului adult pentru că „educația înseamnă sămânță într-un ghiveci; oricât de mic ar fi ghiveciul și oricât de modestă ar fi sămânța, ea va rodi.” (N. Oprescu, *Didactica*, București, 1977, p. 173).

LECTURA ÎN FAMILIE. INFLUENȚA MODELELOR PARENTALE ÎN DEZVOLTAREA DRAGOSTEI PENTRU LECTURĂ

Educatoare: Matei Fodor Ana, GPP Nr.11 Alba Iulia

Educația primită de la primii educatori – părinții - ca și cea a grădiniței, se răsfrânge asupra tuturor laturilor copilului în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale acestuia. Familia este cea care răspunde de satisfacerea trebuințelor elementare ale copilului și mai ales de protecția lui. Acțiunea educativă din familie și mai apoi din grădiniță, urmărește formarea personalității copilului pentru integrarea lui în societate. Viața copilului în familie este alcătuită dintr-o mulțime de întâmplări mărunte pe care de obicei părintele le uită imediat sau, dacă l-au amuzat, le povestește râzând multă vreme, oricui îl ascultă.

Atitudinea părintelui este oglinda copilului, în care acesta își construiește imaginea de sine, respectul de sine, își atribuie o valoare, de aceea părinții trebuie să aibă conștiința vorbelor și faptelor de zi cu zi. Lor le aparține povara, responsabilitatea și bucuria formării personalității copilului ca un om integral, sănătos fizic și psihic.

A.S.Makarencu, fiind convins de rolul exemplului în educație, ca și de înclinația copilului pentru imitație, se adresează părinților astfel: „Să nu credeți că educați copilul numai atunci când vorbiți cu el, când îl povățuiți sau îi porunciți. Îl educați în fiecare moment al vieții dumneavoastră, chiar și atunci când nu sunteți acasă. Felul cum vă îmbrăcați, cum vorbiți, cum vă bucurați sau cum vă întristați, felul cum râdeți sau citiți ziarul, toate au pentru copil mare însemnătate. Copilul vede sau simte cea mai mică schimbare în ton, orice subtilitate a gândurilor ajunge la el pe căi pe care dumneavoastră nu le observați”.

Începând din primii ani de viață, copilul preia de la cei din jur gesturi, atitudini, limbajul, exemple de comportament. Prima relație a copilului cu lumea exterioară este cea cu familia. Aceasta îi oferă copilului primele informații despre lumea care-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită, dar și climatul socio-afectiv. Influențele educative pe care familia le exercită asupra copiilor se pot manifesta fie direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin dirijate, fie indirect, prin modele de conduită oferite de către membrii familiei, precum și prin climatul psihosocial existent în familie.

Prinși între programul încărcat al părinților și desenele animate violente, transmise prin industria TV, copiii alunecă în zona însingurării și a comportamentelor agresive, gestionate cu dificultate de adulți. Această situație afectează, de asemenea, socializarea și dezvoltarea corespunzătoare a simțurilor. Timpul acordat este darul pe care părintele îl oferă, prin prezența sa, copilului. În multe case, copiilor le este mai greu fără televizor decât fără tați. Timpul acordat

trebuie să presupună și un contact vizual plăcut și plin de afecțiune. Timpul acordat înseamnă a desfășura o activitate împreună, cunoscând astfel mai bine copilul, împărtășind gândurile și sentimentele. Tot ceea ce fac părinții împreună cu copilul va conta întotdeauna.

Am ales dintre modelele comportamentale parentale cu rol în dezvoltarea personalității copilului, exemplul personal și mai ales acțiunile în comun, menite să stimuleze gustul pentru lectură al copilului.

„Copilul, scria George Călinescu, se naște curios de lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura care îi satisface această pornire îl încântă”. Prin valorificarea creatoare a mesajului artistic, etic și estetic al fiecărei creații în parte, se stimulează interesul, pasiunea copilului pentru lectură, setea de cunoaștere, se formează și se modelează caractere, sunt deprinși copiii cu norme de comportare civilizată, se cultivă sentimente adânci. Producând o impresie puternică asupra sensibilității și imaginației copiilor prin morală lor pozitivă și ușor de recepționat, poveștile au o deosebită însemnătate educativă în devenirea lor ca oameni.

„*Dați-ne povești, zic copiii, dați-ne aripi, ajutați-ne, voi, care sunteți tari și mari, să zburăm în depărtări; clădiți-ne palate de azur în grădini fermecate, arătați-ne cum se plimbă zânele sub razele lunii!*” Poveștile și basmele au încântat întotdeauna copilăria tuturor generațiilor și ele constituie un important mijloc care contribuie la lărgirea orizontului copilului.

Scriu aceste rânduri cu sufletul tulburat și inima tremurândă, închisă în colivia aurită a sentimentelor din anii copilăriei, sentimente ce mă mai stăpânesc încă, căci sufletul nu îmbătrânește niciodată, doar edificiul în care stă suferă deteriorări. O ușoară nostalgie îmi cuprinde sufletul și undeva, departe în timp, mă zăresc cu ochii minții pe mine, copilul de odinioară, care ascultam fascinat poveștile fermecătoare spuse cu voce caldă și duioasă de mama sau bunicul meu. Ei mi-au fost primii mei dascăli, de la mama am învățat și știu până astăzi, primele poezii.

Îmi defilează și acum prin fața ochilor, anii aceia ai copilăriei mele plini de inocența lor fermecătoare. Cu aceeași dragoste am ascultat mai târziu, e mult de-atunci ... poveștile spuse de educatoarea sau învățătoarea mea. Ele mi-au înveselit copilăria, așa cum ne-au însoțit-o pe a multora dintre noi.

Deveniți acum cei „tari și mari”, părinți sau educatori, suntem chemați, la rândul nostru, să sădim această dragoste pentru poveste și în sufletul copiilor pe care îi educăm, să-i conducem pe copii în aventurile fantastice alături de eroii poveștilor. Oamenii care au o lectură bogată se deosebesc de ceilalți: experiența lor de viață este mai temeinică, gama sentimentelor pe care le trăiesc este mai variată, posibilitatea de a înțelege bucuriile și suferințele altora este mai mare. Cu vremea, copiii care îndrăgesc povestea și cartea, devin asemenea viorii fermecate care, la cea dintâi adiere de vânt, scoate din strunele ei cele mai frumoase melodii.

„Ca să poți povesti copiilor naiv și simplu - spune George Coșbuc - trebuie să-i iubești, trebuie să cauți a le pricepe firea și lumea aparte în care trăiesc, să știi să cobori până la nivelul personalității lor, considerându-i ca și pe oamenii în vârstă. Trebuie să iei parte împreună cu dâșii la toate manifestările lor sufletești, într-un cuvânt, rămânând om mare, să fii cât se poate de copil”.

Calitatea scrierilor pentru copii trebuie să fie cu mare valoare estetică și educativă, să atingă cea mai sensibilă coardă, sufletul celui cărui îi este adresată. O poveste care îl face pe copil să vibreze de emoție și să se identifice cu eroul povestirii care luptă pentru adevăr și dreptate, își atinge scopul educativ, chiar dacă în decursul povestirii, autorul nu enunță niciodată vreo formulă didactică, vreun percept moral sub formă de regulă sau definiție.

Prezentând copiilor eroi dârzi și neînfricați lângă care nu simt teamă, se educă puritatea sufletească, încrederea în sine, sociabilitatea, calități pe fondul cărora va avea loc cultivarea trăsăturilor de caracter. Limbajul specific al cărții pentru copii, personajele exponențiale, epicul dens, conflictul împins spre suspans și senzațional, deznodământul fericit sunt elemente care converg spre dezvoltarea proceselor psihice de cunoaștere și reprezintă doar câteva modalități de oglindire a vieții reale prin transfigurarea artistică.

Basmele își aduc contribuția la dezvoltarea proceselor psihice de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter – în general la dezvoltarea personalității copiilor. Exemplul personal și mai ales acțiunile în comun, desfășurate împreună cu copiii, sunt

recunoscute de specialiști ca fiind cele mai bune metode de a stimula gustul pentru lectură al copilului. Astfel, cititul în fața copilului și în special cititul cu voce tare dau rezultate deosebite. Copiilor le plac poveștile, le place să li se citească cu voce tare. Este un moment special pentru ei, când se simt aproape de părinți și iubiți de aceștia. În educația copiilor noștri, necesitatea de a le dezvolta dragostea pentru cărți și interesul pentru lectură este mai actuală ca oricând în zilele noastre. Părinții pot petrece momente plăcute alături de copilul lor și în același timp îl pot ajuta să pătrundă în lumea magică a cărților. Dar pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică și mai mult, pentru ca plăcerea de a citi să devină o necesitate trăită și dorită, ea trebuie cultivată prin preocuparea permanentă a părinților de a-i obișnui cu frumusețea inegalabilă a lecturii, a basmelor și povestirilor.

Fiind primul mediu de viață, social și cultural al copilului, prin valorile pe care le transmite, familia pune bazele dezvoltării intelectuale, morale și estetice a copilului.

Trezirea, educarea și dezvoltarea gustului pentru lectură se realizează în momentul în care cartea răspunde unei necesități intelectuale și afective a copilului, părinților revenindu-le sarcina de a alege cărțile potrivite personalității fiecărui copil. Această acțiune nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi această activitate. Pentru aceasta fiecare părinte trebuie să conștientizeze că vârsta preșcolară este cea mai propice pentru a obișnui copilul cu cărțile și a-i deschide gustul pentru lectură. Părinții care le spun copiilor povești, le citesc des din cărți cu ilustrații, nu numai că le stimulează imaginația, dezvoltă vocabularul și pun bazele înclinației spre lectura de mai târziu, dar îi și ajută pe copii să înțeleagă mai bine lumea în care trăiesc. Dacă poveștile sunt accesibile și copiii le înțeleg, ei reușesc să le transpună în realitate prin jocul lor.

Dacă efortului stimulat pentru lectură pe care-l cultivă părinții i se adaugă efortul sistematic al grădiniței, al școlii și bibliotecii, lectura devine calea directă și sigură pentru însușirea formelor și nuanțelor gândirii ca și pentru exprimarea cu claritate și precizie a ideilor proprii. Lectura făcută de părinte, discuțiile în urma poveștilor ascultate, dotarea bibliotecii personale sunt pași concreți ai unei campanii pedagogice a familiei pentru a-i cultiva copilului gustul pentru lectură. Numai cel căruia i s-a insuflat în copilărie gustul pentru lumea minunată a cărții va căuta și își va găsi timp pentru această activitate de minte și suflet pe tot parcursul vieții. Însă interesul pentru poveste, pentru carte și pentru lectură al copilului ajuns la diferite vârste trebuie stimulat și dezvoltat în permanență prin joc. Copilul căruia i se spun povești primește un sprijin puternic în achiziția de cuvinte și de structuri lexicale noi. Copilul primește modele de comportament și este ajutat să învețe cum să-și gestioneze stările emoționale, trăind și simțind acțiunea alături de personajele din poveste, personaje care se tem, se bucură, își fac curaj și reușesc în ceea ce își propun. Părintele trebuie să arate că este interesat de poveste și că îi face plăcere să o spună. Un zâmbet către copil îi aduce acestuia relaxarea și îi induce o stare de bine.

Nu există „Nu mă pricep să spun povești”, „Nu știu nici o poveste”, „Mie nu mi-a spus nimeni povești” etc. De ce? Foarte simplu: eu cred că este imposibil ca un părinte să nu știe „Capra cu trei iezi”, „Punguța cu doi bani”, „Scufița Roșie” etc., iar dacă acestuia nu i-a spus nimeni povești în copilăria sa, nu trebuie să repete greșeala.

Lumea modernă de astăzi, aflată permanent în mare viteză, dominată de vizual și de „pilule” culturale, pare să determine pierderea tradiției poveștilor. Copilul este „încredințat” spre educare televizorului și computerului. Totul este „bine”: copilul este cuminte, nu strică nimic, stă în casă și nu umblă pe străzi, ba mai și învață câte ceva. Argumente care se aud din ce în ce mai des și care ascund lipsa de timp a părinților și, implicit, o comunicare slabă între aceștia și copii. Este absolut necesar ca părinții să nu uite că anumite lucruri, cum ar fi ocazia de a sta de vorbă cu copiii, de a le spune povești sau de a se juca împreună cu aceștia, nu se mai repetă de-a lungul vieții. Pentru că, indiferent de gradul nostru de ocupare, copilul crește și va parcurge etapele de maturizare.

Prin ecourile sale afective, literatura în general, poveștile în special, sunt menite să-l ancoreze pe copil în realul însuși, să nu rămână în țara zânelor decât pentru a privi spre lumea din jurul său dintr-o perspectivă mai largă și mai accesibilă lui.

BIBLIOGRAFIE:

- Petreanu, Iuliana: „Această poveste despre tine este” , Ed.I.Creangă, 1985
Stanciu, Ilie: Copilul și cartea, Editura de Stat D.P., București, 1958
Bratu,Bianca: Preșcolarul și literatura, E.D.P.București, 1977
Ghid pentru părinți și cadre didactice, București, 2013